

ek

gészséges
ám vagyok

D.-nek köszönhetem
dei fiatal leány. Majd
éves vagyok, de életem
je állandó szenvedésben
romban nagyon megjé-
gy olyan betegséget kap-
hetett biztosan megállan-
an természetű. Allitólág
mészetű volt. Nem tud-
aludni, ha ettem valamit,
m és kivert a forróság,
jás gyötört. Sápadt, vér-
és fél kg-ot fogytam, el-
emet, nem tudtam seho-
gre a „Gastro D.” nevű
meggyógyított, mindent
vagyok és három hónap
m: járok ismét társaság-
ómban.

romániai képviselő:
gyosztára Bucuresti, Ca-
Vidékre 130 lej utánvételt

és csak a légiforgalmi
megbízottjával váltott né-

A gazdasági és pénzügyi
én George Bonnet fran-
delmi miniszter Francia-
politikájának irányvona-
Konkluzióképpen azt áll-
ra kész liberálisabb poli-
bbi országgal való kap-
azzal a feltétellel, hogy
kötelezzék arra magukat,
mi egyezmények tartama
stabilitását fenntartják azo-
az egyezmény létrejette-

asztalt
az angol

orkán mindent

járó szabadult el és a hul-
képezi. A Franciaországot
kötő 30 tengerelatti kábel
kettő működik. Több he-
s megszakadt. Több hajó
et adott le.

romániai
egy kisiut
on

Medem, a svéd Kreuger
romániai megbízottja, a romá-
ek inspektora. Időközben
helyszínre a mentők, akik
beszélgettek a több sebből
majd lakására szállították,
pedig a negyedik kerület
ék, ahol jegyzőkönyvet vet-
ásról, majd elbocsátották

attjáró
vizeiben

fedélzetéről szikratávíró
kötőben állomásozó ang-
kat, amelyek — számsze-
azonnal a rejtélyes tenget-
tatására indultak.
ajók megjelenésekor azo-
s tengerelattjáró mélyebb
vontalanul eltűnt.

Posta postala
pálta in un.
No. 224713/92

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj, Str.
Baron L. Pop
No. 11

10. Telefon: 1 17. Előfizetési árak:
Bavonta 110, egy évre
évre 300, évi ávre 1
Hídrei: Ha 2, 1
10 évre 12, egész évre
decsék díjazás sze.

„ELET” az erdélyi és békési sa-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkelnk utánnyomását csak a for-
rá megjelölésével engedjük meg

LIKELET

Disztér 2. I. o.

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Ara 5 lej

személyes
leveleket nem
fogadnak el.
- Kéziratok
megőrzését és visszaküldését
vállaljuk. Főszekrény dr. Maron
Erdő. Felsőszekrény János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Báb-
szegi Erdő. Strada Matei 51R. 2.

Péntek, 1935. szept. 20.

5695. EV. XVIII. SZÁZAD.
ELUI. 22. 211 SZÁZAD.

Ha Olaszország megtámadja Abessziniát, Anglia meg- torlással felel

Mussolini elfogadhatatlannak és nevelésesnek jelentette ki az ötös bizottság javaslatát. A Duce kijelentette, hogy nincs szüksége Genf tanácsaira. Anglia Gibraltár és Aden közé koncentrálta európai hadiflottáját. Megtorló intézkedések esetén Franciaország is kénytelen lesz Anglia mellé állani Olaszországgal szemben

Mit tehet a Népszövetség?

Genfben szankciókat emlegetnek a delegátusok arra az esetre, ha Olaszország kilépne a Népszövetségből és hadiállapotba kerülne Abessziniával. Természetesen felmerül a kérdés, hogy egy ilyen szankció, ami bojkottot jelent, meg lehet-e valósítani és abban az esetben, ha megvalósítják, milyen hatásai lennének? A válasz megadása végett mindenekelőtt meg kell vizsgálni, hogy melyek azok a cikkek, amelyekre Olaszországnak föltétlenül szüksége van és amelyeket külföldről szerez be. Ezek a következők: Szüksége van évente 12—15 millió tonna szénre, 60—70 millió tonna rézre, 200 ezer tonna vasércre, egymillió tonna acélra, 25 ezer tonna ólomra, 90—100 ezer tonna mangánra, 1500 tonna nikkelre, körülbelül 500 ezer tonna petróleum-termékre és 15 ezer tonna cinkre. Ezek közé még hozzá kell számítani a gyapotot és a gummit.

A nikkel, mangán, réz, gummi és petróleum szállítását Anglia, az Egyesült Államok, Franciaország és Oroszország bonyolítja le, illetve ellenőrzi, vagyis azok az államok, amelyeknek gazdasági bojkott esetén szerep jutna. Tökéletes bojkott semmiesetre sem lenne megvalósítható és ezt a fentemlített államok is tudják. Valószínűleg ugyanis, hogy — miként a világháborúban is — a semleges országok közvetítenének a bojkottoló államok és Olaszország között. Bojkott esetén természetesen figyelembe kell venni azt is, hogy Anglia lezárna a Gibraltár és a Szeizet. Tekintettel arra, hogy Olaszország bevételének nagyrészt tengeren bonyolítja le, a Földközi tenger elzárásával, Anglia lehetetlenné tenné a bevitelt és ennek következtében az olasz iparnak meg kellene állnia. Olaszország nyilván számolt egy esetleges gazdasági bojkott-mozgalommal és ezért nyersanyagkészleteit az utóbbi időben 40—50 százalékkal növelte.

A gazdasági bojkott természetesen döntő kihatással lehetne Olaszország harcra-
képessége és esetleg lehetetlenné tenné az olasz ipar, de elsősorban a hadiipar működését.

Herzl hamvai

A luzerni cionista kongresszuson élénk vita tárgyat képezte Herzl Tivadar hamvainak Palesztinába való hazaszállítása. A delegátusok körében látható türelmetlenség és elégedetlenség utalódott: „Evek óta halljuk — mondták —, hogy hazaviszik Herzl hamvait. S közben hazavitték már Pinskiert, Nordant, Motzkint — csak Herzl, akinek utolsó kívánsága volt ez és akinek a legtöbbet köszönhetünk, pihen még a bécsi temetőben, idegen földben...”

S valóban: az utóbbi évek kongresszusain és A. C. ülésein állandóan napirenden volt ez a kérdés, bizottságokat küldtek ki és határozatokat hoztak, hogy a „következő” esztendőben teljesítik Herzl végrendeletét.

De hogy mindaddig nem történt ez meg, ennek nagyon is alapos okai voltak. Az egyik legjelentősebb ok maga Herzl végrendeletéből adódik. Herzl ugyanis úgy rendelkezett, hogy „amikor visszatér a zsidó nép az ő országába, akkor vigyék magukkal az én poraimat is”. S sokan voltak a vezető cionisták körében, különösen Herzl egykori munkatársai között olyanok, akik azon az állásponton voltak, hogy Herzl hazavitelére csak akkor kerülhet sor, ha a zsidóság pozíciója az országban egy magasabb erőt képvisel már. Herzl porainak hazavitele egybe kell hogy essen a herzli álom szélesebb teljesülésével.

Genf, szeptember 19. Az olasz-abesszin konfliktus ügyében egyre reménytelenebb és sötétebb a nemzetközi helyzet. A hatalmak körében egyöntetű a vélemény, hogy Olaszország elutasítja az ötösbizottság javaslatát, miután az egyeztető-tervezet nem biztosít Olaszországnak kizárólagos gyarmati jogokat Abessziniában. Mussolini nemcsak elfogadhatatlannak, hanem a maga részéről egyenesen nevelésesnek ítéli a bizottság javaslatát. A római sajtó is elutasító magatartást tanúsít. Az olasz kormány előreláthatóan szombaton fogja közölni hivatalos választát az ötösbizottság indítványaira. Abban az esetben, ha ez a válasz negatív lesz, ami egészen valószínű, Angliától várják a további kezdeményező lépéseket. Genfben tudni vélik, hogy Anglia egyedül is hajlandó vállalni a kezdeményezést. Anglia genfi delegátusai egyelőre nem sürgetik az olasz és az abesszin választ, mert időt akarnak adni a válaszáadás alapos megfontolására. Rómában mindenestre mély benyomást keltett az a tény, hogy Anglia felvonultatta flottáját a Földközi tengeren és bizonyos fontosságot tulajdonítanak annak is, hogy Aloisi báró nem javasolta az ötös kormány, hogy hagyja el Genfét és térjen haza Rómába, mint ahogy azt várták. Az ötösbizottság tagjai igyekeztek rábírní Aloisit, hogy adjon kiegészítő felvilágosításokat Mussolininak azokról a tárgyalásokról, amelyek a bizottság javaslatának kialakulásához vezettek.

Nyilvánvaló, hogyha Olaszország katonai megmozdulásba kezd, Anglia szintén katonai megtorló intézkedéseket fog foganatosítani és ennek veszélye oly nagy, hogy mindent elkövetnek ennek elhárítása érdekében. A diplomácia legfőbb gondja annak elérése, hogy a keletafrikai háború, mely elkerülhetetlennek látszik, ne idézzen elő súlyosabb következményeket Európában.

Különösen Párizsban itélik meg pesszimiztikusan a helyzetet. Az összes lapok mérsékletre intik Mussolinit, de egy pillanatig sem hiszik, hogy a római kormány engedjen merevségéből. A lapok ma megállapítják, hogy Mussolini kezében van a béke sorsa és rajta nyugszik az egész felelősség. Hangsúlyozzák továbbá, hogy Angliának jelentős érdekeltségei vannak

akkor kerülhet sor, ha a zsidóság pozíciója az országban egy magasabb erőt képvisel már. Herzl porainak hazavitele egybe kell hogy essen a herzli álom szélesebb teljesülésével.

S volt egy másik pont is, mely élénk vita tárgyat képezte: Hová temessék Herzlét?

Herzl többször adott kifejezést azon óhajának, hogy a Karmel hegyén szeretne pihenni. A vezető-cionisták között azonban volt egy vélemény, mely azt tartotta: Herzl helye a Skopusz hegyén, Jeruzsálemben, az egyetemen mellett van. Főleg Ussisschkin képviseli ezt az álláspontot.

A kérdés döntő stádiumba lépett. Az újonnan megválasztott cionista Actions-Comité első ülésein főleg ezzel a kérdéssel foglalkozott. Az ülésen részt vett dr. Reichenberg, Herzl egykori személyi titkára is, aki kijelentette, hogy Herzl a Karmel hegyét jelölte

afrikai birodalmában, ami katonai szankciókra kell, hogy késztessek abban az esetben, ha Olaszország megtámadná Abessziniát. Olaszországnak tudnia kell, hogy ebben az esetben izolálva találná magát, mert a többi hatalmak passzív magatartást tanúsítanak.

Londonban ártélcés a feltevés, hogy megtorló intézkedés esetén legvégső esetben Franciaország is Angliával fog tartani. Párizsban megoszlanak a vélemények abban az irányban, hogy meddig terjedhet Laval készsége ebben az irányban. Ha beigazolódnak az a hír, ami Genfben járja, hogy Laval ígéretet tett volna Mussolininak, hogy nem vesz részt katonai szankciókban, a francia külügyminiszter helyzete kritikussá válna. A Daily Mail szerint: Laval nem mondhat ellent azon álláspontnak, akik szerint Franciaország nem maradhat Anglia mögött a bizottság kollektív védelmi rendszerének megőrzésében.

Mit tartalmaz az ötös bizottság jelentése?

Genf, szept. 19. Madariaga, az ötös bizottság elnöke tegnap este átnyújtotta a bizottság javaslatát az olasz és abesszin megbízottoknak, majd nyilatkozott az újságíróknak. Kijelentette, hogy a javaslat körvonalozza Abessziniá pénzügyi, gazdasági és közigazgatási reformjának lehetőségeit, de a reformok megvalósítására hivatott külföldi tanácsosok nemzetiségi hovatartozását nem állapította meg a bizottság, ugyancsak a reformok megvalósításának ellenőrzésére hivatott nemzetközi haderők összeállítására nézve sem szögezte le irányvonalait.

Hir szerint az ötös bizottság javaslatának lényege a következő:

A bizottság Abessziniá pénzügyi, gazdasági és közigazgatási felsegítségét ajánlja az ország modernizálása érdekében. A népszövetségi ellenőrzés mellett történjen ez speciális bizottság útján, melynek élére főmegbízottat nevez ki a Népszövetség. A bizottság munkájában nemzetközi csapatokra támaszkodik. A bizottság között nem lehetnek olyan államok alattvalói, melyeknek gyarmatai Abessziniával határosak és a nemzetközi haderő főparancsnoka nem lehet sem angol, sem francia, sem olasz. Olaszország gazdasági engedményeket kap, a területi kérdésekben pedig későbbi, közvetlen tárgyalásokon kell hogy megegyezzen Abessziniával.

(Folytatás a 8-ik oldalon)

meg sírhelye gyanánt. Az A. C. ezután elhatározta, hogy még ebben az esztendőben elszállítja Herzl hamvait Palesztinába, a határozat végrehajtására bizottságot jelöltek ki, melyben a cionista exekutív és a Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács reprezentánsai vesznek részt és ez a bizottság fog véglegesen dönteni a felől, hogy a Hadar Hakarmelen, vagy Jeruzsálemben lesz-e Herzl végleges sírhelye.

Herzl hamvainak hazaszállítása kiemelkedő, történelmi eseménye lesz a zsidó népnek. Ez az aktus nemcsak azt jelenti, amit Herzl hamvainak pusztá átvitele fejez ki, hanem drámai jelzése annak a stádiumnak, melybe a zsidó nép regenerációs mozgalmá és a palesztinai országépítés miyre érkezett, mely megérelte az időt arra, hogy a zsidó nép tömegével Herzl teteme is bevonulhasson az ígéret földjére.

VILAG TUKRE Angolok Afrikában

Az újabb olasz-angol ellentétek, de különösen az a körülmény, hogy az angol flotta egy része a Gibraltár előtt horgonyoz, aktuálissá teszi a kérdést, hogyan uralkodik Anglia az ő afrikai gyarmatain? Egy londoni folyóiratban olvassuk, hogy az angol politika irányvonala Afrikában semmiben sem változott. Ma is az a szempont, amit régen leszögeztek, hogy a benschülött lakosságot, amennyire csak lehetett, saját természetes uralkodói irányításuk és befolyásolják cselekedeteiben.

Természetesen az afrikai törzsfőnökök és a törzsek tanácsai nem tekinthetők azért független uralkodóknak. Tartoznak mindenképp az angol kormányzó utasításait követni. A kormányzó mellett gyarmati kormány működik, amely fenntartja magának a jogot elsősorban fgyveres alakulatok felállítására, adók behajtására és törvények kibocsátására. Alapvető állami elv azonban mindazt, ami a benschülöttek számára hasznos és jó, intézményesen biztosítani és tovább fejleszteni. Az angol gyarmati kormány igyekszik az afrikai atmoszférát és az afrikai gondolkodást érintetlenül hagyni és mindent elkerülni, ami alkalmas arra, hogy elnemzetlenítse a lakosságot.

Az angolok politikája oda irányul, hogy a fejlődésben visszamaradt népeket kulturális tekintetben oda fejlessék, hogy képesek legyenek ügyeiket sajátmaguk el látni, hogy idővel olyan közigazgatási apparátust kapjanak, amely lehetővé tenné számukra sok téren az autonómiát. Ez csak abban az esetben érhető el, ha az angol kormány respektálja a benschülöttek hagyományait és igyekszik összhangba hozni azokat az európai kultúrával.

Hogy miért akarják ezt az autonómiát, arra nézve különbözők a vélemények. Van, akik azt állítják, hogy Angliának örök hűségre lesznek lekötelve az angol szellemben kultiválódó népek. Másfelől azonban az a megfontolás vezet az angolokat, hogy milliók népek adminisztrálására rengeteg költséget emészt fel. Ha azt az anyaország költségvetéséből fizetnék, az angol budget sokszor deficitessé lenne. Így tehát inkább a benschülöttek maguk adminisztrálják magukat és fizessék csak ők a drága tisztviselői és alkalmazottak apparátusát.

Hogy milyen legyen a benschülöttek közigazgatása, arra nézve meghatározott szabályokat nem lehet felállítani. Mindig a törzsek fejlődési fokától függ, hogy milyen szellemű és milyen méretű ez az adminisztráció.

Rattray ezredes a napokban cikket közölt Nigéria és az Aranypart vidékéről szerzett ilyenyszerű tapasztalatairól.

„Amikor először megszállottuk Észak-Nigériát — írja — akkor az ország elérte a komplikált egyszerűség, az ugynevezett fetizizmus fejlődési fokát és már vagy száz éve egy más foku kultúrában élt. Ezt a másfajta kultúrát mohamedánok vezették be közéjük. Az újítók nem törődtek a törzsek demokratikus és decentralizált együttélési formáival. Elynomók voltak, akik a centralizált és autokratikus hatóságok útján uralkodtak a primitív embe-
rek fölött.

Ezek azonban nem voltak hajlandók szó nélkül vállalni a rájuk kényszerített hatalmat. Állandó harc zajlott a mohamedánok és a természetimádók között még azután is, amikor a mohamedánizmust átvállalták. Az angolok már ott találták az idegen

A menekültek kérdése a Népszövetség előtt

A Népszövetség politikai bizottságában előadták a norvég kormány javaslatát, mely a menekültek gondozásának népszövetségi felügyelet alá való helyezését követelte. Albizottságot neveztek ki a kérdés tanulmányozására

Genf, szept. 19. A népszövetségi közgyűlés hatodik bizottsága, mely tudvalevőleg politikai bizottságnak felel meg, de Valera elnöklése alatt tegnap vette tárgyalás alá a norvég kormány azon javaslatát, hogy a menekültek összes kategóriájának gondozása a Népszövetség közvetlen felügyelete alá kerüljön. A javaslat abból a felismerésből következik, hogy az a hivatal, amelyet a Népszövetség kezdeményezésére, de a Népszövetség hatáskörén kívül létesítettek 1933-ban a németországi menekültek gondozására, és amelynek élén James Macdonald főbiztos áll, nem bizonyult alkalmasnak a menekülési kérdés megoldására. Zsidó részről már régebben hangsúlyozták annak szükségességét, hogy a menekültek kérdését a Népszövetség közvetlenül kell magáévé tennie, és Londonban néhány hónappal ezelőtti akció indult abban az irányban, hogy az angol kormány megnyerjék a követelmény számára. Az angol külügyminiszter ki is jelentette annakidején, hogy a Népszövetség tanácsában támogatni fogja ezt és oda fog hatni, hogy a Népszövetség közvetlen irányítása alá kerüljön a menekültek ügye. Hogy az ezirányú javaslat nem az angol kormány, hanem a norvég kormány részéről hangzott el a Népszövetségben, ennek politikai és diplomáciai okai lehetnek. Mindenesetre nagyobb sulya lett volna a kezdeményezésnek, ha azt a norvég kormány helyett Anglia ragadja meg. Ennek hatása érezhető is volt Genfben. Jóllehet a hatos bizottság összes tagjai alapelvben véve magukévá tették a javaslatot, amikor azonban a közvetlen megvalósítás stádiumába érkezett a norvég indítvány, megtehető tartózkodás fogadta.

A norvég javaslat

Miről is volt szó? A norvég javaslat célja, hogy a menekültek gondozásáért a Népszövetség vállalja a felelősséget és a Népszövetség közvetlen fenhatósága alá kerüljön az a menekültügyi hivatal, amely James Macdonald vezetése alatt működött eddig a Népszövetség keretein kívül. Ezzel szemben a hatos bizottságban egyesek nemcsak az elnevezést szót, hogy Macdonald hivatalát népszövetségi hivattalá építsék át, hanem elnevezés, oda nyilatkoztak, hogy azon menekülteket is, akik eddig a népszövetségi Nansen-hivatal ügykörébe tartoztak, Macdonald hatáskörébe utalják át. Ez azt jelentené, hogy azok a magán-szervezetek, melyek eddig a német menekültek gondját viselték és amelyeknek tehermentesítésére irányul a norvég javaslat, a német menekülteken kívül az orosz, örmény, asszír, stb. menekültek gondját is magukra kell vennők.

A hatos bizottságban lezajlott vitáról a Népszövetség titkárságának információs osztálya jelentést tett közzé, melyből kitűnik, hogy Koht norvég külügyminiszter a menekültek ügyével foglalkozó magán-szervezetek támogatását és támogatását követelte a Népszövetségtől és követelte, hogy hasszon a kormányokra abban az irányban, hogy a kivándorlóknak adják ki azokat az iratokat, melyekre végleges letelepedésükhöz szükségük van. Javasolta továbbá egy albizottság azonnali kinevezését a norvég javaslat tanulmányozására.

Az egyes államok és a menekültek kérdése.

Cranborne örgróf (Anglia) az angol delegáció szimpátiáját fejezte ki a norvég javaslat iránt. A Népszövetségnek, ugymond, meg kell akadályoznia állandó menekültek osztályainak kialakulását.

Feldmann lettországi delegátus rámutatott a londoni Macdonald-féle menekültügyi hivatal eddigi teljesítményeire és a hivatal munkájának kiszélesítését kérte a Népszövetségtől. Nincs kifogása a norvég javaslat ellen, azt hiszi azonban, hogy a Népszövetség nem mehet túlságosan messzire ebben a kérdésben.

Raphael (Görögország) a kérdés tanulmányozását tartja szükségesnek, mielőtt elismernék azt. Megállapítja, hogy a Nansen-hivatal igazgatósága még nem foglalt állást ebben a kérdésben, holott ez feltétlenül fontos volna.

Vought (Svédország) támogatja a norvég javaslatot.

Antonade (Románia) rámutat a kérdés komplikált voltára. Véleménye szerint a Népszövetségnek ezen ügyekben nem lehet dűlőre vinni a kérdést. Szerinte is tanulmányozás tárgyává kell tenni azt.

Oeri (Svájc) rendkívül sürgősnek tartja a menekültek ügyét, melynek emberi és jogi részét egyaránt figyelembe kell vennie a Népszövetségnek.

Patija (Hollandia) a javaslat tanulmányo-

zása mellett foglal állást a hosszabb vita elkerülése végett és megállapítja, hogy a norvég javaslat nem áll ellentétben azokkal a határozatokkal, amiket a Népszövetség két évvel ezelőtt hozott a menekültek kérdésében.

Astato (Olaszország) emlékezteti a bizottságot arra, hogy a kivándorlási kérdést annakidején egy autonóm szervezethez utalták át és a Népszövetség számára kényes feladat a politikai menekültek kérdésének tárgyalása. Véleménye szerint helytelen volna megváltoztatni azokat az alapelveket, amiket a Népszövetség tanácsa a menekültügyi hivatal létesítése alkalmával fektetett le. Nincs kifogása azonban az ellen, hogy a norvég javaslatot tanulmányozzák.

Kulski (Lengyelország) hangsúlyozza, hogy a kormány erősen érdekelt ebben a kérdésben. A kivándorlási és menekülési kérdéssel foglalkozó szervezetek munkájának koordinálását tartja szükségesnek.

Hymans (Belgium) a norvég javaslat mellett száll szóra és javasolja, hogy az albizottság mielőtt megtenné javaslatát, lépjen érintkezésbe a menekültek kérdésében érdekelt szervezetekkel.

Montschiloff (Bulgária) aggodalmát fejezi ki abban az irányban, hogy a norvég javaslat újabb pénzügyi terhet jelenthet a Népszövetségre. Véleménye szerint a jelenlegi szervezetek fenntartása a legmegfelelőbb megoldás.

Kunzl-Jizersky (Csehszlovákia) az albi-

zottság kinevezése mellett foglal állást.

Potemkin (Szovjetország) sem tartja szükségesnek a Népszövetség régebbi határozatainak megváltoztatását. Kormányának azonban egyetért a javaslattal, hogy albizottságot küldjenek ki, melynek megtörténte előtt részletesen ki fogja fejteni a szovjet álláspontját a menekültek kérdésében.

Puric (Jugoszlávia) az albizottság kiküldése mellett szól fel. Kényesnek tartja az egész kérdést és óvatosságra inti a bizottságot.

A francia álláspont

Herriot (Franciaország) kijelenti, hogy a francia kormány érdekelt fél a kérdés gyakorlati és jogi részében egyaránt. Nemzetközi kérdésről van szó, mely nagy felelősséget hárít a Népszövetségre. Az egész kérdés alapos tanulmányozást igényel. A maga részéről támogatja a norvég javaslatot.

Dr. Tsien Tai (Kína) kijelenti, hogy Kínában is sok menekült van. A kínai delegáció a norvég javaslat mellett szavaz.

Frangulis (Haiti) szintén a norvég javaslat híve, követeli azonban, hogy a politikai természetű intézkedéseket mellőzzék és a kérdést csak humanitárius szempontból vizsgálják meg.

De Valera elnök összegezi a vita eredményét. Megállapítja, hogy a kérdés bonyolult komplexum, melynek jogi, humanitárius, politikai és adminisztratív oldala van. Miután

a szónokok többsége albizottság kiküldése mellett foglalt állást, javasolja, hogy az albizottságban a következő államok delegátusai vegyenek részt: Anglia, Chile, Kína, Csehszlovákia, Franciaország, Görögország, Olaszország, Lettország, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Románia, Svájc, Oroszország és Jugoszlávia.

Koht norvég külügyminiszter ezután energikus felhívást intézett a delegátusokhoz a norvég javaslat figyelembe vételére érdekében.

Reménytelen a norvég javaslat sorsa

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a norvég javaslat tanulmányozására kiküldött albizottság a jövő év folyamán ül össze, kevés kilátás van azonban arra, hogy a javaslatot realizálják. Sokkal valószínűbb, hogy a bizottság azt fogja javasolni, hogy a németországi menekültek védelmének ügyét a nemzetközi Nansen-hivatalhoz utalják át. Ez azonban likvidációs intézkedésnek lesz minősítve és a Népszövetség régebbi határozatainak megfelelően, a Nansen-hivatal költségvetésének fokozatos csökkenésével 1939-ig teljesen likvidálják ezt a hivatalt.

A Macdonald-féle menekültügyi hivatal, mely tudvalevőleg a német menekültek kérdésével foglalkozik, utolsó eshetőségként különböző követeléseket fog felállítani a nemzetközi Nansen-hivatal újraszervezése irányában. Így elsősorban megfelelő befolyással rendelkező személyiség kinevezését fogja kérni a Nansen-hivatal elnöki székébe és olyan igazgatósági tanács kinevezését a kormányok képviselőiből, mely az előbbinél kevésbé bürokratikus jellegű lesz. Hogy milyen mértékben fogják honorálni ezeket a követeléseket, ez sok körülménytől függ.

a fürdőszobába és magára zárta az ajtót. Mintegy negyedóra múlva Szántóné mit sem sejtve hazaérkezett. A bejárónő, aki éppen ekkor szájvizet akart bevinni a fürdőszobába tartózkodó kereskedőnek, több ízben kopogtatott a szoba ajtaján, anélkül azonban, hogy Szántó válaszolt volna. Az asszony azonnal jelentette Szántónak, aki rosszat sejtve sietett a fürdőszobához és felőrlte a bezárt ajtót. Az uriaszony az eléje táruló borzalmas látványra, nagyot sikoltva esett össze. A fürdőszoba vízvezető csövén, egy törülközővel felakasztva, élettelenül lógott a Szántó teste. Az elősiető házbeliek azonnal leemelték az öngyilkos kereskedőt, akit ágyba fektettek. A kereskedőben ekkor még volt élet. A házban lakó dr. Lukács és dr. Schwartz orvosokért küldtek, akik mindent elkövettek, hogy a szerencsétlen embert megmentésük az életnek, de fáradozásuk eredménytelen maradt. Dr. Lukács több injekciót is alkalmazott, azonban a kereskedő szíve tízperces halálvívódás után megszűnt működni és az előhívott dr. Lust Ferenc hatóságos orvos már csak a beállott halált állapíthatta meg.

A helyszínére kiszállott rendőrség megállapította, hogy Szántónak mindössze egy negyedóra állott rendelkezésére arra, hogy végezzen magával. Az is megállapítás: nyert, hogy a tragikusorsú aradi kereskedő semmi féle bucsulevelet nem hagyott hátra, amiben öngyilkosságát megokolta volna. Kétségtelen, hogy Szántó anyagi gondjai miatt menekült a halálba, azonban majdnem bizonyos, hogy súlyos idegbaja is hozzájárult ahhoz, hogy az öngyilkosság gondolata megéledt benne. Szántó József öngyilkossága nagy részvétet keltett, mert a rokonszenves aradi kereskedő általános megbecsülésnek örvendett.

Világkörüli repülőversenyt rendez a nemzetközi repülőszövetség. Bucarestből jelentik: Mint ismeretes, a nemzetközi repülőszövetség annak tervével foglalkozott, hogy világkörüli versenyt rendez. A montecarói kaszinó 10 millió frank díjat ajánlott fel eivben a verseny győztesének. Ezzel kapcsolatban Bazu Cantacuzino ajánlatot kapott egy külföldi repülőgépgyártól, az esetleg megtartandó versenyen a gyár gépén vegyen ő is részt.

Nagy vállalat

cépszakma gyártásban jártas energikus

Mesteri keres

Ajánlatokat bizonyítványok, referenciák, fizetési igények, előbbi foglalkozási helyek képzettség megjelölésével „Mester” jellegre kiadható kértünk.

Select Muzgó

Shirley Temple Ragyogó szemek

A két francia vádlott nem jelent meg a baia-marei betegsegélyző panama táblai tárgyalásán

Diplomáciai uton idézik be a francia állampolgárságu vádlottakat

Oradea, szeptember 19. (Az Uj Kelet tud.) Ezelőtt két évvel hatalmas aranyú sikkasztás nyomára jöttek rá Baia-marei. A sikkasztást Chereches Tibriu betegsegélyző-pénztári tisztviselő követte el, aki

közel 500 ezer lejrel károsította meg az államot illetve a betegsegélyzőpénztárt.

Amikor a hatóságok megindították a nyomozást, hamarosan sikerült megállapítani, hogy Chereches Tibriu, aki lözöleg Satumaren állt a pénztár szolgálatában, már itt is visszaélt felettesei bizalmával és több mint 30 ezer lejt sikkasztott.

A baia-marei betegsegélyző panamában Cherechesnek büntérszói is voltak, többek között hivatali főnöke, Breban Antal. Ezenkívül azonban kompromittálva volt az ügyben a baiajai francia érdekeltségű aranybánya igazgatója és pénztárosa is, akik

segítették Chereches Tibriunak egy 314 ezer ejes összeg „elkönyvelésében”.

A nagyszabású bűnperben első fokon a satumarei törvényszék ítélkezett s heteken át tartó tárgyalás után két évi fegyházra ítélte a bűnös tisztviselőt. Ezenkívül azonban kötelezők, hogy kártérítést címen fizeszen a betegsegélyzőpénztárnak 450 ezer lejt.

A bányagazgató és a pénztárnokot, valamint a többi vádlottakat felmentette a törvényszék. Breban kivételével, akit 15 napi fegyházzal sújtottak.

Másodfokon az oradeai tábla elé került az ügy s itt tegnap kellett volna tárgyalni a bűnper. Időközben azonban a baiajai bányagazgató és a pénztárnok elhagyták az országot s így a tárgyalást az ő távollétük miatt el kellett halasztani. A két francia állampolgárságu vádlottat valószínűleg diplomáciai uton idéztetik be a legközelebbi tárgyalásra.

Anyagi gondjai miatt felakasztotta magát egy ismert aradi kereskedő

A kereskedő előre bejelentette öngyilkossági szándékát

Arad, szeptember 19. Néhány napja, hogy az aradi társaságok egy általánosan ismert tagja önkézevel vetett véget életének és ma újabb megrendítő öngyilkosság történt Aradon. Reggel kilenc óra tájban a Banca Romaneasca tulajdonát képező volt Bohus-palota egyik földszinti lakásában Szántó József aradi kereskedő felakasztotta magát és mire tették észrevevették, már nem lehetett rajta segíteni. Az eset tragikus voltát még csak növeli, hogy Szántó mindössze 42 éves korában, tehát aránylag fiatalon menekült a halálba az életét beárnyékoló anyagi gondok elől.

Szántó Józsefet régebben jómódu embernek ismerték. A Szalai-féle dohányüzem mellett levő, jelenleg Brenner-féle gyermekruhauzlet tulajdonosa volt, amelyet tíz esztendőn keresztül vezetett. Az üzlet egy darabig jól ment, utóbb azonban a gazda-

sági válság ránehezedett, a cég súlyos anyagi válságba jutott és Szántó végül is kénytelen volt azt átadni. Az üzleti vállalkozás sikertelensége a fiatal kereskedőt valósággal buskomorrá tette. Szántó résztvevett a világ-háboruban, ott súlyos idegbajt szerzett és az anyagi gondok következtében állapota egyre súlyosbodott. Az utóbbi időben ügynökösökkel foglalkozott, de nem sok sikerrel. Az anyagi rendkívül ideges ember valóságos életum lett és utóbb egyre sürűbben foglalkozott öngyilkossági tervekkel.

Tegnap este nővérének be is jelentette, hogy öngyilkos lesz, kijelentését azonban nem vették komolyan és így következett be a tragédia.

Ma reggel Szántó felesége rövid időre a piacra ment. A kereskedő eközben felkelt és még megkérdezte a takarítónőt, hogy vajon felesége sokáig marad-e oda. Azután bement

gyár be keres

energikus

yészt

amennyiben Dumitres

miniszternek, úgy Ca

pott rendőrkvesztort ok

ca, Coroiut pedig a bör

tóság élére kell helyezni

ásokban is üressés van

után a kormány átsej

ik s politikai körökben

ik, vajjon mire fog va

anság.

en mégis megoldódik

rt különben bajok lehet

(—del

ob mint bárhol

millió lejre

mot

szonlagsági

a párizsi vegyesbiró

7-ben és ott kért kárta

birtokeiért. A párizs

élt bizonyos összeget

letet tudomásul vette.

an az államügyvéd kife

Alajosnak nem áll

ai táblához is fordul

ar a párizsi bíróság k

ogképviselője Castan

ozta fel ellenérvül, hog

ság csak a kisajátító

kártalanította a gróft

ttá a per tárgyát képez

sa miatt.

na fejlődött ki, melyne

d a vegyesbírószág ir

ta, hogy gróf Károly

ező tanyákat névszeri

bi bíróság elé terjeszte

nem áll fenn az, hog

tepett kártérítést.

s a bizonyítási eljárás

kihirdetését pedig jöv

viselők a rubatárban ke

t. Mexikóból jelentik:

riamentben történt vér

lőszőben a parlament tő

ák a nemze: választók

ényhozási testüle: rend

rint kötelesek revolver

gygni.

alu véres háboruja. Mex

la állam egyik farmj

agos harc folyt le es

tt a falu földjeinek d

l: 10 személy meghál

esült. A rend helyreáll

alozegred intervenciójá

egjelent

K ALATT

zart világ ösz-

gazdag adathal-

jedésének csodá-

140 lej. Megren-

tes beküldése vagy

SPORT

Mi a zsidó sport igazi célja?

A cernauti Makkabi 25 éves jubileuma alkalmából rendezett ünnepségek, valamint jelentőségének emelése céljából egyidejűleg megrendezett országos Makkabi bajnoki versenyek igen sok tanulsággal szolgáltak. Szolgáltak főleg nekünk erdélyieknek, akik (kevésbé eltekintve, akiknek alkalmuk volt Tel-Avivban, a Makkabiadan a Makkabi mozgalom valódi arcát látni) ezáltal először alkothattunk fogalmat a zsidó sport igazi lényegéről. Készségtelen, hogy az, amit mi itt Erdélyben zsidó sportnak vélünk, szintén zsidó sport, de távolról sem az, amit a cernauti Makkabiadan láttunk.

Mondani sem kell, hogy a cernauti az igazi.

Dr. Lelewer, a Makkabi Világszervezet elnöke a brümi Makkabi világkongresszus megnyitóbeszédében igen tömören foglalta össze a Makkabi programját: „A Makkabi Világszervezet a testnevelést nem mint végső célt állította maga elé, hanem eszközzé használja fel ahhoz, hogy tagjait felelősségteljes munkássá válassza mindama zsidó feladatoknak, amelyek a jelen körülményeiből adódnak és amelyek megvalósítása egyik legfőbb feladatunk. A Makkabi Világszervezet azt igényli tagjaitól, hogy döntő feladatuknak tekintsék a Palesztina felépítésében való részvétel kötelezettségét. Tehát világos: a zsidó sport nem végső, hanem eszköz. Eszköze egy ideálnak, a zsidóság jövőjének. Ez a cél.

Hogy ebből a célból és ennek a célnak érdekében mit valósított meg Erdély zsidó sportja, az éppen a cernauti Makkabiadan került ki. Ott voltak egyrészt a cernauti makkabiszerek, akik sportban jóval alacsonyabb nivót képviselnek, de lelkes harcosai annak az eszmének, amelyet a Makkabi mint végső célt követ és ott voltak az erdélyi zsidó sportolók, akik bár sportban fölülte állnak a cernautiaknak, lelkileg azonban majd semmi közösseget nem éreznek ezekkel az eszmékkel és minden tevékenységüket, amellyel a zsidó ügyet vélik szolgálni, az egyéni sportok fejlesztése, az egyéni teljesítmények fokozása, az egymás testén keresztül gázolva mindenekelőtt egyéni érvényesülést ambicionálják.

A zsidó sport nevében.

Joggal mondhatná bárki, hogy a sport igazi lényegét a versengés adja meg. Ez — részben igaz.

Az azonban a Makkabiadan a zsidó sportoló a versenyig eljuthat, olyan szellemi nevelést kell kapjon, úgy tele kell szivja magát azokkal az eszmékkel, amelyeknek szolgálatában kell álljon, hogy a versengésben ne lánsson egyebet, mint a komoly fizikai és szellemi nevelőmunkának egy nemes pihenő szórakozását. Mert ha ezt a nevelést megkapta, egészen biztos, hogy a versenyben nem fog igyekezni zsidó testvérét tüdőziven keresztül legázolni, mint ahogy azt a cernauti tenisztoránál láthattuk, ahol az erdélyi versenyzők majd összekaptak, mert egymásra bántó megjegyzéseket tettek az azal, hogy a céllal, hogy az illető nyugalmát elvesztve rosszul szerepeljen az éppen folyó döntő küzdelemben.

Az viszont természetes, hogy ha az erdélyi zsidó sportolók szellemi neveléséről nem a versenyzők tehetnek. Amint hogy a gyermekek nem tehetnek arról, hogy szüleik helytelen irányban neveltek, úgy a zsidó sportolók szellemi neveléséért sem ők okolhatók. Ez a vezetők hibája. Amit súlyosbít az, hogy még ma is — amikor immár kétségtelen, hogy minden társadalmi egyesülésnek, ami zsidó, konstruktív és a zsidóság jövőjét célzó eszméknek szolgálatában kell állnia — akadnak vezetői a zsidó sportnak, akik azt mondják, hogy a sport sport, a többi kívül esik a sportegyesület keretein.

Ez a baj. Mert a zsidó sportegyesületek vezetőit át és át kell haszna annak tudata, hogy a zsidó ifjúságot éppen a sport hatalmas propagandái erején keresztül is nevelni kell és aktív munkássá kell tenni a cionista eszmének, amely úgy az ő számára, mint gyermekei és leszármazottjai számára egy szűz és jobb zsidó jövőt van hivatva előkészíteni. Ennek hiánya folytán tartalmatlan és céltalan az erdélyi zsidó sportegyesületek tevékenysége, amely ahelyett hogy használna, árt a kereteibe tartozó ifjúságnak. Mert a tagjává tett szerény, ismertlen kis fiucsokból az egyéni versenyzésre bálított, szellemiüket nélkülöző nevelő-

metódusban krekke, szűzrá „neves sportolóvá”, tehát végeredményben társai fölé emelt beképzelt, szerénytelen ifjává lesz, akinek minden célja személyiségének előtérbe juttatása.

Nem látnák be a zsidó sport vezetői, hogy nem ez a Makkabi mozgalom célja és ezzel még semmit sem tettek annak a célnak érdekében, amelyet a Makkabi maga elé kitűzött?

Lehetetlen ezt nem látniok.

Minden okunk és jogunk megvan remélni és hinni, hogy a zsidó sportot szolgáló és irányító minden egyes vezető abban a tudatban tevékenykedik, hogy tevékenységével az egész nagy zsidó közösségnek használ.

Ha mégis mulasztások történtek — főleg a szellemiek terén — a multban, ez a megfelelő szellemi irányító hiánya miatt történhetett. Az akarat a cél érdekében nem hiányozhat.

Eppen ezért a zsidó sport vezetőinek sürgősen gondoskodniuk kell arról, hogy a vezetőben olyanok kapjanak szerepet, akiknek igaz cionista meggyőződése és szelleme révén az erdélyi zsidó sport megtalálja azt az utat, amelyet a mai idők és a Makkabi Világszervezet számára kijelölt.

Weisz Ignác

Üdülőhelyet létesít az Erdélyrészi Makkabi Szervezet a Gyilkos tónál?

Cluj, szeptember 19. (Az Uj Kelet tud.) A cernauti Makkabi jubileumáról jövet pár napig Clujon tartózkodott dr. Salamon Ignác, az Erdélyrészi Makkabi Szervezet elnöke. Itt tartózkodása alatt megbeszélést folytatott a Haggibbor turisztikai szakosztályának vezetőjével, akitől értesült, hogy a turisztikai szakosztálynak a Gyilkos tónál telke van. A beszélgetés során dr. Salamon Ignác azt a tervet vetette fel, hogy a telekre az Erdélyrészi Makkabi Szervezet tagjai részére építsenek üdülőhelyet, amely egyúttal menedékház is lenne és vendéglő látna az átutazó zsidó természetbarátokat. Dr. Salamon Ignác a felépítést, illetve a terv megvalósítását részvényszerűségi formájában látna megoldhatónak, amelyben résztvenne elsősorban minden erdélyi zsidó sportegyesület, de magánosok is jegyezhetnék részvényeket.

Hivatalosan még nincsen tudomásunk a terv miképpen való megvalósításáról, amennyiben azonban az megvalósítható, ismerve dr. Salamon Ignác agilitását, nem kétséges, hogy abból a közeljövőben valóság lesz és az erdélyrészi Makkabi igen fontos és cél szerű intézménnyel lesz gazdagabb.

KÖZGAZDASÁG

Előjegyeztethetik követeléseiket a konverziós ingatlanokra a hitelezők

A cluji törvényszék elvi jelentőségű döntése

Cluj, szeptember 19. (Az Uj Kelet tud.) A telekkönyvi hatóságok, közöttük a cluji is, rendszeresen elutasították azon zálogjogi előjegyzések iránti kéréseket, amelyek oly ingatlanokra kértek, melyekre a konverziós kérés előjegyzést nyert, még abban az esetben is, amidőn a zálogjogi előjegyzést bírói döntés, vagy ítélet alapján kérték a hitelezők. A telekkönyvi hatóságok ezen álláspontjukat a konverziós törvény azon intézkedésével indokolták, mely szerint mindazon ingatlanokra, amelyek a konverziós kérés előjegyzést nyert, elidegenítési és terhelési tilalom áll fenn.

Egy ily ügyben a cluji törvényszék ne-

gyedik szekciója G. a. 939—1935. számú ítéletében elrendeli a zálogjogi előjegyzés fogantatását egy konverziós adós ingatlanára. Az ítélet indoklása kimondja, hogy a konverziós törvénynek a terhelési és elidegenítési tilalmat kimondó 27-ik szakaszából és a törvény egész szelleméből az tűnik ki, hogy ez a tilalom csak az adóra nézve kötelező, de nem érintheti a hitelezők jogait, különösen akkor nem, ha arra jogerős ítélet van. A telekkönyvi hatóságok — mondja a továbbiakban az indoklás — bírósági végrehajtó szervek és így nem jogosultak a bírói ítéletek végrehajtását megtagadni és az ügy érdemi részére határozatot hozni.

Előkészületek a Dnyeszter-híd forgalmának megnyitására

Kiépítik a román-orosz postai szolgálatot is

Bucuresti, szeptember 19. Már csak hetek kérdése a Dnyeszter-híd rendeltetésének való átadása. A vasuti összeköttetés felvételével egyidejűleg a postaforgalom megindítását is tervezik. Ez év januárjától a román-orosz postaforgalom Lengyelországon át került lebonyolításra, a kairói nemzetközi postaügyi konferencia határozatai értelmében, lepecsételt postaszakokban. A napokban a bucaresti postavezérigazgatóság ajánlatot kapott a szovjettől, amelyben orosz részről azt javasolták, hogy a két ország postai forgalmának céljaira mindkét részről állítsanak fel külön e cél szolgálatában álló postahivatalokat.

ARLEJTÉSEK. Október 3-án CAM bucaresti vezérigazgatóságánál árlejtést tartanak 730 köbméter ládadeszta beszerzése céljából. — Október 4-én a tárgumuresi állami kórházak igazgatóságánál árlejtést tartanak hus, fűszer, liszt és kenyér beszerzése tárgyában. — Október 16-án az oradeai állami kórházak igazgatóságánál árlejtés útján szerzik be a kórházak liszt, kenyér, hus, zsír és fűszer-szükségleteit. — Szeptember 28-án a testnevelési főiskola igazgatóságánál Bucarestben árlejtést tartanak 25 vagon tüzifa beszerzése tárgyában. — Szeptember 24-én a közmunka és közlekedésügyi minisztériumban Bucarestben árlejtés útján vállalatba adják a cluj-zárai ut 4 plusz 73-tól 4 plusz 920 km-ig az országút javítását. — Szeptember 24-én a közlekedésügyi miniszte-

riumban Bucarestben árlejtést tartanak a Brasov-Sft. Gheorghe-cluji országút részére szállítandó 199 ezer 780 lej értékű kavics tárgyában. — Szeptember 25-én a careimarei helyőrség parancsnokságánál árlejtést tartanak hus, fűszer, kenyér beszerzése céljából. — Október elsején a gheorgheni primárius árlejtést tartanak 225 köbméter törött kő beszerzése céljából. — Szeptember 24-én a vánatori-Odorheiu-mercureaciui utvonalon 63-as számú hidjának javítását munkálataira tartanak árlejtést. — Szeptember 27-én a treiscaunemegyei Lunga község hivatalos helyiségében árlejtés útján értékesítenek 272 ezer 230 darab égetett téglát. — Szeptember 26-án a közlekedésügyi minisztériumban Bucarestben árlejtést tartanak a vánatori-odorheiu-mercureaciui utvonalon

részére szállítandó 91 ezer 300 lej értékű kavics beszerzése tárgyában. — Október 25-én a tárnavamaremegyei Rupea község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a községi vadászati jog bérbeadása céljából. — Szeptember 23-án a sáncicolaulmari községi árlejtés útján vállalatba adják a községi artési kut furási munkálatait. Előirányzat 325 ezer lej. — Szeptember 30-án a sighisoarei városházán árlejtés útján értékesítenek 1232 darab cserfát. — Október 16-án a sibiumegyei Tilsoca község hivatalos helyiségében árlejtés útján vállalatba adják a községi nemzeti ház építési munkálatait. — Szeptember 30-án a timisoari városházán árlejtést tartanak a gyermekorvóház épületének kibővítési munkálataira. — Szeptember 26-án a közegészségügyi minisztériumban Bucarestben árlejtés útján adják vállalatba a bihormegyei alejdi állami tüdőbeteg-szanatórium kibővítési munkálatait. — Szeptember 26-án a tárgumuresi állami kórház gazdasági hivatalában árlejtést tartanak szülészeti pavilon építése és berendezése céljából. Előirányzat 1 millió 850 ezer lej. — Szeptember 27-én a gheorgheni városházán árlejtést tartanak a városi villanytelep részére szállítandó 54,892 lej értékű villanykörté beszerzése tárgyában. — Október 15-én a muresmegyei Baldu Campiei község hivatalos helyiségében árlejtés útján adják bérbe a községi vadászati jogot. — Szeptember 22-én a resitai városházán árlejtést tartanak különböző aszfaltozási munkálatok vállalatba adása tárgyában. — Szeptember 20-án a timistorontalmegyei Petroman község hivatalos helyiségében árlejtést tartanak a vadászati jog hat évre történő bérbeadása tárgyában. — Szeptember 25-én a tárgumuresi hadapróiskola gazdasági hivatalában árlejtést tartanak 19 ezer lej értékű festék, 9000 lej értékű ablaküveg és 20 ezer lej értékű tüztöltőszülők beszerzése céljából. — Ugyanott szeptember 26-án árlejtést tartanak 500 darab gyapjutarakó, 125 darab szekrény és 250 ezer lej értékű fürdőszobafelszerelési cikkek beszerzése céljából. — Ugyanakkor árlejtés útján vállalatba adják a hadapróiskola kaszinójának építési munkálatait. — Szeptember 30-án a huedini városházán árlejtést tartanak a villamosmű gépeinek beszerzése céljából. — Szeptember 21-én a cluji klinikák gazdasági hivatalában árlejtés útján szerzik be a klinikák káposzta szükségleteit. — Szeptember 21-én Miocul de Jos brasovmegyei község hivatalos helyiségében árlejtés útján vállalatba adják a községi iskola építési munkálatait. Előirányzat 291 ezer 215 lej. — Szeptember 21-én a salontai városházán 6—12 évi időtartamra árlejtés útján bérbeadják a község tulajdonát képező 550 hold szántó és 200 hold kaszáló területeket. — Október 7-én a cluji mezőgazdasági akadémiá gazdasági hivatalában árlejtést tartanak 9 vagon pakura beszerzése tárgyában. — Szeptember 22-én a turdai városházán árlejtés útján vállalatba adják a városi téglagyár agyagából építendő szálloda épület munkálatait.

Tiltakozás a tizmillió cluji vágóhíd kibővítés ellen. Dr. Victor Deleu képviselő, volt cluji primár tiltakozást jelentett be a városi interimár bizottságnál az ellen, hogy a meglevő vágóhíd kibővítésére fordítsák azt a 10 millió lejt, melyet a felosztott tanács tervei szerint új vágóhíd építésére kellett volna felhasználni. A régi városi tanács azt akarta, hogy az állatvásár közelében új vágóhidat építsen. Erre a célra a Szentgyörgymezőn akartak megfelelő területet szerezni, ahova az állatvásárteret is áthelyezték volna. Deleu képviselő beadványában azt ajánlja dr. Drágha interimár bizottsági elnöknek, hogy hallassa el a vágóhíd kibővítésének munkálataiba való adását és rendelje el az új vágóhíd építési tervének át tanulmányozását.

CSALÁD-ÉS TULAJDON-VEDELME

NYUJT A PHÖNIX

ELETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

A politikai

Ma

Cluj, szeptember 19.

A vasárnapok mindig szottak Románia politikai tradíciók szerint alig a vasárnap számottevő események, vagy nagy népgyűlések, tember 22-i vasárnapnál a legmozgalmasabb politikai szezonnak és nagy meglepetésekkel szerte három óriási határozatok az ország három külföldi mindegyike szennaszt ígér.

Constantán miniszterkormány. Ezen a miniszterelnök a nyilatkozatban a kormányt az értekezlet kell előkészítésére a kormánytekeztelen fog a kormánytekeztelen napirendi program-módosítás ügyénél.

Mire kért Dinu

Ugyanakkor, amikor Constantan fognak a munkaprogramról tanácskozni, vajjon melyik ellen a pártok közül, vagy éppen —Tatarescu antagonizál, hogy az ellentéteket el kell tartani. A megyei tagozata Dejezen a népgyűlésen románian Dinu is, aki a miniszterelnök, Bratianu Dinu, élénk és beható tárgyalások közel álló pártvezetőkkel, állítólag a mására hozta, hogy a sen fel fog szólni és fogja elmondani kritikáit állapotok meghosszabb az alkotmány-módosítást felmerült tervekéről.

Bratianu Dinu Deje kormány három tagjai manifesztációnak ily szerepe lesz a Amennyiben Bratianu módosítás és a kivételben még mindig kitartja mellett, úgy nincs rállis pártelnök deji pártion belüli bomlásiasára.

Maniu az laszotta koszása

A vasárnapi nap hatvan Uioaran lesz, ezen a gyűlésen, ahol a párt járási szekciója, niu Gyula elhatározta, hogy alatt tartott gyűlést arra, hogy fontos politikai tegeyen. A gyűlés ember vesz részt az és azon Pop Ioan, a megyei elnöke, aki M. környezetét tartozik természetesen ott lesz a kebb vezérkara is. M. szólalását annál nagyobb várokozás előzi meg, rasztpárti vezér már szél a nyilvánosság rendkívül tartózkodó tételtől, különösen, ha rasztpárt belső problémái Maniu—Michalache illetőleg a közvélemény sajtóközleményekre pedig a legutóbb esetében Hosszu idő óta most alkalom arra, hogy a állásfoglalásáról magán a szavaiból értesüljön.

Dobresana tana

Egyes bucaresti lapok politikai állásfoglalásukat látszólag nem említett. Eszerint

Constanța—Dej—Uioara...

A politikai meglepetések vasárnapja. Mit fognak mondani Tatarescu, Bratianu Dinu és Maniu?

Maniu új pártot alakít Dobrescu Demeterrel?

Cluj, szeptember 19. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapok mindig óriási szerepet játszottak Románia politikai életében. Régi tradíciók szerint alig mulik el az országban vasárnap számottevő politikai megbeszélések, vagy nagy népgyűlések nélkül. A szeptember 22-i vasárnap azonban kétségtelenül a legmozgalmasabb napja lesz a politikai szónoknak és nincs kizárva, hogy nagy meglepetésekkel fog szolgálni. Egyszerre három óriási horderejű gyűlés lesz az ország három különböző pontján, amelyek mindegyike szenzációs megnyilatkozást ígér.

Constantin miniszteri értekezletet tart a kormány. Ezen az értekezleten fogja a miniszterelnök a nyilvánosság számára ismertetni a kormány őszi munkatervét. Ez az értekezlet kell eldöntse régen vajdó átszervezését a kormánynak és ezen az értekezleten fog a kormány határozni a legkényesebb napirendi problémáról, az alkotmány-módosítás ügyéről.

Mire készül Dejen Bratianu Dinu

Ugyanakkor, amikor a kormány tagjai Constantian fognak összeülni, hogy az új munkaprogramról tanácskozzanak, Dejen ki fog derülni, vajjon tényleg nincs komoly ellentét a pártelnök és a miniszterelnök között, vagy pedig a Bratianu Dinu—Tatarescu antagonizmus odáig érett már, hogy az ellentétek komoly kibontakozást kell tartani. A liberálpárt somes-megyei tagozata Dejen népgyűlést tart és ezen a népgyűlésen részt fog venni Bratianu Dinu is, aki a megyei szervezet elnöke. Bratianu Dinu, aki napok óta igen élénk és beható tárgyalásokat folytat a hozzá közel álló pártvezérekkel és miniszterekkel, állítólag a miniszterelnök tudomására hozta, hogy a deji liberális gyűlésen fel fog szólni és a nyilvánosság előtt fogja elmondani kritikáját a rendkívüli állapotok meghosszabbításáról, valamint az alkotmány-módosítással kapcsolatban felmerült tervekről.

Bratianu Dinu Deje el fogja kísérni a kormánynak három tagja is, úgy, hogy a deji manifestációk tagadhatatlanul súlyos szerepe lesz a kormány életében. Amennyiben Bratianu Dinu az alkotmány-módosítás és a kivételes állapotok kérdésében még mindig kitart eredeti álláspontja mellett, úgy nincs kizárva, hogy a liberális pártelnök deji szereplése jel lesz a pártban belüli bomlási folyamat megindulására.

Maniu az uioarai gyűlést választotta politikai megnyilatkozása helyéül

A vasárnapi nap harmadik nagy eseménye Uioaran lesz, ezen a csendes albamegyei furdőhelyen, ahol a nemzeti parasztpárt járási szekciója tart népgyűlést. Maniu Gyula elhatározta, hogy ezt a szabad ég alatt tartott gyűlést fogja felhasználni arra, hogy fontos politikai nyilatkozatokat tegyen. A gyűlésen mintegy tizezer ember vesz részt az albamegyei falvakból és azon Pop Ioan, a nemzeti parasztpárt megyei elnöke, aki Maniu Gyula személyes környezetéhez tartozik, fog elnökölni. Természetesen ott lesz a gyűlésen Maniu szűkebb vezérkara is. Maniu Gyulának a felszólalását annál nagyobb érdeklődés és várakozás előzi meg, mert a nemzeti parasztpárti vezér már hónapok óta nem beszélt a nyilvánosság előtt és általában is rendkívül tartózkodik minden nyilatkozattól, különösen, ha az a nemzeti parasztpárt belső problémáira vonatkozik. A Maniu—Michalache konfliktus részleteit illetően a közvélemény általában csak a sajtóközleményekre van utalva, amelyek pedig a legtöbb esetben megbízhatatlanok. Hosszu idő óta most vasárnap lesz az első alkalom arra, hogy a közvélemény Maniu állásfoglalásáról magának a pártvezérnek a szavaiból értesüljön.

Dobrescu Demeterrel alakítana pártot Maniu?

Egyes bucaresti lapok Maniu közötti lévő politikai állásfoglalását kommentálva hihetetlennek látszó kombinációkról tesznek említést. Eszerint Maniu véglegesen

tisztázni akarja, vajjon ismeretes álláspontját az alkotmányos kérdésben magává teszi-e a nemzeti parasztpárt, illetőleg a párt jelenlegi elnöke. Mihalache. E hírek arról tudnak, hogy ha Maniu nem kapna kielégítő választ Mihalachetól, úgy el van arra szánva, hogy kilép a nemzeti parasztpártból és új párt szervezését kezdené meg. Ennek a pártnak regáti szárnyát Dobrescu Demeter, volt bucaresti főpolgármester vezetné, aki most a Frontul Popular nevével antifasiszta blokk szervezésével tette ismertté a nevét. Az érdekes azonban, hogy Demeter Dobrescut és Maniut nem közös ideológiai bázis hozná egy táborba, hanem az a személyi ellentét, amely mind a két politikust Mihalachetól elválasztaná. Általában tudni kell, hogy a Maniu és Mihalache közötti nézeteltérés

egy bizonyos probléma-komplexumra vonatkozik mindössze, a korona és a nemzet viszonyáról vallott felfogásuk különbözősége és ez a differencia nem terjed ki a legfőbb világnézeti kérdésekre, jobb, vagy baloldali politikai taktikára. Amint hogy a nemzeti parasztpárt Mihalache-féle szárnyában éppúgy vannak jobb- és baloldali beállítottágu politikusok, mint ahogyan ugyanez a helyzet Maniu személyes és programatikuss hiveinek táborában is.

De nemcsak a nagy pártok állnak súlyos órák előtt, a kispártok kebelében is élénk a mozgolódás. Bratianu György és Averescu erősen készülnek az alkotmányvédő frontnak a kiépítésére, úgy, hogy nincs kizárva, hogy a küszöbön lévő politikai vasárnapot az alkotmányvédő front is ki fogja használni manifesztációra.

Ötvenhárom halálos ítéletet akarnak végrehajtani Albániában

BELGRÁD, szeptember 19. (Rador.) A Vreme jelenti Tiranából, hogy a féri haditörvényszék ítéletet hozott az elmúlt napokban történt zendülés 539 résztvevője ügyében. 213 vádlott ellen a következő ítéletet hozták: 53-at halálra, 39-et életfogytiglani kényszermunkára, 121-et 10—20 év közötti kényszermunkára ítélték. A többi felmentették és szabadlábra helyezték. A külföldi ügyvivők kormányai nevében kérték az albán kormányt, hogy az elítéltek büntetését szállítsa le, illetve részesítse kegyelemben a haláraitéltet. Mértékadó forrás szerint ennek az akciónak kevés kilátása van sikere.

Két rablógyilkosságot ismert be a iasi tömeggyilkos

Miután meggyilkolta, lehurta ruháit, kifosztotta és elföldelte áldozatát

Iasi, szeptember 19. Közölte az Uj Kelet, hogy a jasi tömeggyilkos: Gaciuc beismertő vallomást tett és pedig a törvénytelen feleségével történt szembesítés után. Elena Ciurlea elmondta, hogy a bandita több ízben az ő közvetítésével csalt a házba olyan férfiakat, akikről feltételezték, hogy pénzüik van. Egy alkalommal egy olyan férfit ölt meg Gaciuc, akinél több ezer lej készpénz volt.

A vizsgálóbíró, akinek jelenléteben folyt le a szembesítés, megkérdezte a gyilkostól, valóban tartja-e a nő állításait. Gaciuc kinos nevetéssel azt válaszolta, hogy a nő ideges természet és most is bizonyára képzelődik. A hatóság emberei erre egy fényképet mutattak a fogságban lévő Gaciucnak, aki elsápadt.

— Igenis, ezt én öltem meg — mondotta.

— Ki volt ez a fiatalember? — kérdezte

a vizsgálóbíró.
— Vilhelm Cucuruz, suceavai fiatalember, aki a Schiller hotelben volt alkalmazva és akiről tudtam, hogy be akar vonulni. Azt is tudtam, hogy van pénze, körülbelül 9000 lej.

A másik áldozatra vonatkozólag semmilyen személyi adatot nem tudott mondani, csak annyit, hogy meggyilkolta őt és elvette kevés pénzét, levette ruháit és miután elföldelte őt a ház egyik részében, a ruhákat kivitte az ócskapiacra és ott eladta.

A hatóságok megállapították, hogy az áldozatok többsége egyszerű munkás volt és a banditának és vadházas társának nem sok hasznót adtak. Costinescu ügyész a mai napon helyszíni szemlét tartott, amelyen jelen volt a megkötözött Gaciuc is. A helyszíni szemléről eddig nem adtak ki jelentést.

Franciaország külön akarja tömöríteni azokat az államokat, amelyeknek pénze értékálló

Megkülönböztetett vámtarifa kötné össze a szilárd valutájú európai államokat

Genf, szeptember 19. Franciaország ma nagyjelentőségű pénzügyi javaslattal állt a Népszövetség gazdasági és pénzügyi bizottsága elé. Bonnet francia kereskedelmi miniszternek az az indítványa, hogy azok az államok, amelyek eddig fenntartották, vagy ezental fenn akarják tartani pénzüik értékállóságát, lépjenek szövetségbe.

Bonnet szerint Franciaország rögzítve tartja a frankot és nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy legyenek Európában államok, amelyek ugyancsak értékálló pénzzel gazdálkodnak. Eppen ezért azt javasolja, hogy Franciaország mindazon államok részére jelentős vámkedvezményeket ad, amelyek biztosítékot adnak arra, hogy pénzüik érték-

kében csökkenni nem fog.

A szilárd valutájú államok ilyen összefogása a nemzetközi gazdasági életnek egészen új szintet adhat. Annak, hogy a termelés teljes mennyisége nem helyezhető el, nemcsak az az oka, hogy a fogyasztóképes közönség vásárlóképesége véges, hanem az is, hogy ma a valuták értékének ingadozása címén hatalmas összegeket kell az áru eladási árába belekalkulálni. Ez az értelmetlen és terhes ártóbblet eltűnnék abban a pillanatban, ha a nemzetközi kereskedelem értékálló valutákkal dolgozhatna és közvetve feljavítaná a fogyasztóközönség felvevőképességének végső határát.

Bonnet javaslatának a Népszövetség

gazdasági és pénzügyi bizottságában nagy sikere volt és azt olyan meleg fogadtatásban részesítették, hogy a bizottság a javaslatot annak részleteiben azonnal tárgyalni is akarja.

A javaslat nagy horderejét mi sem bizonyítja jobban, minthogy a bizottság angol delegátusa azonnal telefoni értekezést keresett kormányával és utasítást kért arra vonatkozólag, hogy a kérdésben milyen magatartást tanusítson.

Tekintettel arra, hogy Anglia európai exportja teljesen lemorzsolódott, éppen ezért, mert az európai államok javarésznél a valuták állandó jellegű belső értékével számolni nem lehet, minden valószínűség mellett szól, hogy a francia valuta-rögzítő javaslatot és a szilárd valutájú államok vámegezményének tervét Anglia is magáévá tette.

Nem nyugtalanítja a Cityt az olasz-abesszin víszály

London, szeptember 19. Angol pénzügyi és ipari körökben ellene vannak annak, hogy Anglia Olaszországgal szemben szankciókat követeljen. Remélik, hogy a konfliktus nem lesz közvetlen kihatással Európára. A Citynek úgy Olaszországgal, mint Abessziniával csekély értékűek a kapcsolatai s így pánikhangulatra nincs kilátás. A háboru szük térre szorítására irányuló törekvéseket természetesen londoni pénzügyi és gazdasági körök vezetői is támogatják, de az értéktőzsde érdeklődésének előterében más problémák állanak.

A tőzsde vezetőköreiből érdeklődéssel figyelik az aranyblokkhoz tartozó országok pénzügyi eseményeit és állampénzügyi helyzetük kialakulását. Ez az érdeklődés annál jogosultabb, mert a lira árfolyamcsökkenésével az aranyalapon álló valuták frontján újabb réns támadt. Az egyébként mindig jól értesültnek mutatkozott körökben is teljes a tájékozatlanság afelől, milyen további irányvonalat vesz fel a francia és a holland valutapolitika. A francia és a holland kormányok erőfeszítései eddig lehetővé tették a két ország számára az aranyalapon való megmaradást. A City köreiből azonban attól tartanak, hogy fordulat fog beállni a valutapolitikában, mielőtt Párizsban és Hágában újra összeülne a parlamentek. Lehetségesnek tartják, hogy ősszel az aranyblokk felhasználni kénytelen.

Gazdasági szempontból az aranyblokk összeomlását semmiesetre sem tartják kívánatosnak, noha ennek bekövetkezése közelebb hozná a megoldáshoz a világ valuta-problémáját. A kivételre dolgozó aniai ipar méltán tart a frank és a holland forint leértékelésétől, mert ezután új versenytársakat kapna a világpiacon. Gazdasági és pénzügyi körökben megállapítják, hogy elsősorban az amerikai pénzügyi politika határozatlansága az oka annak, hogy nem jön létre a valutarendszerek nemzetközi elrendezése. Közvetve Roosevelt kezében van az aranystandard újjáépítésének kulcsa is. Az amerikai elnök azonban a jelek szerint nem kíván élni a kezébe adott lehetőségekkel s belső feladatok megoldására összpontosítja figyelmét. Már előreveti árnyékát a jövő évi amerikai elnökválasztás is s merész dolog lenne jóslásokba bocsátkozni a valutakeresés jövője felől, ha az ember nem tudhatja, mi a jövő amerikai kormányzó pártjának álláspontja. A bizonytalanság kéleleteti a valuták stabilizálódását s a nemzetközi pénzügyi politika helyes irányba való terelését.

A City hangulata az európai kölcsönökkel szemben változatlan, noha érdeklődéssel figyelik a gazdasági újjáépítésre irányuló kísérleteket. A jelek arra vallanak, hogy európai országoknak nyújtandó kölcsönök előtt London rendezetnek kívánja látni a valuták ércfedezetének kérdését. Amíg a jelenlegi bizonytalanság uralkodik, nincs kilátás a téren változásra bár a pénzügyi nagy tőkefeleslegekkel rendelkezik. A tőke még mindig a szigetország, a gyarmatok és a dominiumok iparában keres elhelyezkedést s marad ugyan még ezenfelül is jelentékeny felesleg, amelyet az európai kontinens országai jól felhasználhatnának, de nem vállalják a ki-helyezés kockázatát, mert a helyzetet nem itélik erre alkalmasnak. A londoni értéktőzsde hangulata a világpolitika súlyos óráiban optimista, jobb mint a Downing Street-é, ahol a helyzetet komoran itélik meg.

— Tizennyolc munkás lette halálát egy newyorki színház bontásánál. Newyorkból jelentik: Egy színház bontásánál a falak beomlása következtében a törmelék 18 munkást eltemetett. Számolni kell azzal, hogy mindannyian életüket veszítették. Az omladékok eltakarítása folyik.

Végetért a Makkabi világkongresszusa

Brodetzki professzor a Makkabi Világszövetség új elnöke

Briinn, szeptember 19. Ötnapi tanácskozás után végetért a Makkabi világszövetség nyolcadik kongresszusa. A szövetség költségvetését 2900 angol fontban állapították meg, elfogadták az új alapszabályokat, valamint a Makkabi palesztinai telepítési akciójára vonatkozó határozati javaslatokat.

A kongresszus köszönetet mondott a lelép vezetőnek és a visszavonuló dr. Herman Lelever helyébe prof. dr. Selig Brodetzkit, a cionista exekutív tagját vá-

lasztották a Makkabi világszövetség végrehajtóbizottságának elnökévé. A Makkabi diszelnökévé újra lord Melchetet, míg dr. Herman Lelever a Makkabi tiszteletbeli elöljárójává választották meg nagy lelkesedéssel. A londoni exekutív tagjai: dr. K. F. Jakobovitz, Erich Gumpert (London) és Nathanel (Palesztina). Dr. Lelever zárószavával a csehszlovákiai hatóságoknak és az ország zsidó szervezeteinek mondott köszönetet a kongresszus iránt tanúsított vendégszeretetükért.

A kényszeregyezés és a csőd-eljárás reformja

Eikészült az igazságügyminiszter tervezete a kereskedelmi törvény egységesítéséről. A „csőd utáni egyezés” új intézménye. A legkisebb egyezési kvóta 50 százalék lesz az új törvény szerint

Bucuresti, szeptember 19. A kormány jogászokból álló szakbizottságot nevezett ki a kereskedelmi törvény unifikálására s ez a bizottság hónapok óta dolgozik a nagy munkán, amelynek terjedelménél csak a jelentősége nagyobb, amellyel gazdasági életünkre bír. A szakértők elkészítették a kényszeregyezés és a csőd reformját tartalmazó törvénytervezettel s azt benyújtották az igazságügyminiszternek. A reform tervezete már a minisztertanács előtt is megfordult, amely magáévá tette a javaslatot és elhatározta, hogy még az őszi parlamenti ülészakban megszavaztatja azt a törvényhozás mindkét házával.

A csödre és a kényszeregyezés reformjára vonatkozó javaslat 400 oldalas mű és négy részből áll:

Az első rész a csöddel és a csőd-eljárásról,

a második a kényszeregyezés reformjával,

a harmadik az ezzel kapcsolatos vétségekkel és büntetelményekkel foglalkozik, a negyedik pedig az átmeneti intézkedéseket tartalmazza.

Legradikálisabb és legnagyobb jelentőségű újítása a reformnak a csödbe jutott kereskedő rehabilitálása a „csőd utáni egyezés” útján.

A javaslat 159. szakasza értelmében a csödbejutott közzadósnak joga van bármikor, a verifikálási jegyzőkönyv lezárása után egyezésre javaslatot tenni a hitelezőknek. Az ajánlatot a bírósághoz kell benyújtani, feltüntetni abban a feljárnott

egyezségi kvótát, ennek garanciáit, a hitelezők névjegyzékét és a fizetési határidőket.

A feljárnott kvóta a követelések 40 százalékánál kisebb nem lehet.

Az ajánlat benyújtása felfüggeszti a csőd vagyon likvidálását s a bíró ennek nyomán összehívja a hitelezőket, akik szó többséggel döntenek az ajánlat elfogadásáról, vagy elutasításáról. A határozat hozatalánál képviselve kell lennie a hitelezők háromnegyed részének.

Az új törvény lényegesen nehezebbé teszi a kényszeregyezést, mint eddig volt. Sem öt évre, sem 40 százalékos kvótával nem lehet kényszeregyezéget folytatni. A 210. szakasz szerint a „feljárnott kvóta 50 százalékánál kevesebb nem lehet, a törlesztési határidő pedig két évnél hosszabb nem lehet”. A reform tervezete módot ad a hitelezőknek arra, hogy bármikor utólag is kérhessék a kvóta felemelését, sőt a teljes összegű fizetéseket is, ha arról győződtek meg, hogy a közzadós tartozásainak teljes kiegyenlítésére képes. Ez a szakasz a dolozus kényszeregyezési kérelmeknek akarja elejét venni s teljesen igazságos. Valóban nem méltányos, hogy a közzadós a hitelezői terhére gazdagodjék, ha abban a helyzetben van, hogy tartozásait kifizetni képes.

A javaslat szerzett jogokat nem érint, a kik tehát a jelenleg érvényben lévő törvény alapján kötöttek kényszeregyezést, annak feltételei változatlanok maradnak.

Aki még Mussolininél is nagyobb hadgyakorlatot tartott az Alpeseekben

Hannibal híres elefánt átvonulása

Az Abessziában nézhető magashegyi harcokkal kapcsolatban katonai szakírók újra sokat foglalkoznak azzal, hogy Hannibal és Napoleon hogyan keltek át hadseregeikkel az Alpokon. A történetírók különböző felfogásokat vallanak arról, hogy melyik szoroson kelt át Hannibal 37 elefántból álló „felszerelésével”. A legtöbb történetíró hajlik arra a feltevésre, hogy Hannibal a Mon Cenis-szoroson haladt át. Bizonyára ez volt a legnagyobb hadivállalkozás Nagy Sándor vállalkozásai óta. 46 ezer katonából álló seregéből csak 26 ezer katona érte el Itáliát, ezenkívül elefántjainak és kincseinek felét is elvesztette a nagy hadvezér. Az időjárási viszonyok akkoriban igen kedvezőtlenek voltak. Október hónapban nagy hidegben haladt át a szoroson seregével Hannibal. Az ormkot már hó borította. Az átkelést meghiúsította az is, hogy Hannibal seregét ellenséges törzsek megtámadták. Mind e kedvezőtlen körülmények ellenére is, sikerült azonban a 15 napos felvonulás az Alpokon keresztül.

Bizonyára használták már abban az időben a St. Bernhard-hágót is, bár valószínűtlen, az a feltevés, hogy Hannibal Krisztus előtt 218-ban ezen a szoroson ment keresztül. A hegymoron áldozóhely volt, ahol Poenninus kelta hegyi istennek áldoztak

a hívők. Ermek, állati csontok, kőablak, egy római templom maradványai engednek következtetni arra, hogy a szorosban már az ókorban is nagy forgalom volt. Cézárnak írja, hogy a szorost azért nyitották meg, mert a kereskedők addig illetéktelen megvámolásoknak és támadásoknak voltak kitéve. Ez a szoros alkotta a közlekedés főerét Itália és az északon állomásozó római csapatok között.

A karolingai időkben a St. Bernhard szoros volt a legfontosabb közlekedési út Itália felé. Ennek a kornak 11 német uralkodója haladt át ezen a szoroson, amikor Itália felé tartott.

A 801. évben Iszaak nevű zsidó egy Perziából hozott elefántot ajánlott fel ajándékkul Nagy Károlynak, mint a perzsa császár ajándékát. Amikor októberben át akart kelni az Alpokon, a nagy hősesé miatt elefántjával együtt Verellibe volt kénytelen vonulni, hogy ott a telet kihuzza. Ugyanebben az évben, karácsony táján, maga Nagy Károly megtette ugyanazt az utat. A következő év júliusában azonban már Iszaak is átkelt elefántjával a szoroson és megérkezett Aachenbe, ahol elefántját sértetlen állapotban átadta Nagy Károlynak. Az ajándékelefántot Abulabaznak hívták és 810-ben mult ki Aachenben.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ma, pénteken nagy premier, szezon-sláger kis helyárrakkal: 15 és 20 lej. José Mojica az „Almalm asszonya” c. slágerfilm főszerepében. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné, dupla műsorral: I. Autós banditák. — II. Nagy szenvedély. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

EDISON MOZGO MŰSORA:
Ilyen műsor még sohasem volt!! I. Öngyilkosok klubja. Edgar Allan Poe grand gignolja Paul Wegenerrel. Csak erős idegzetűeknek. II. En vagyok a Zsuzsi. Vigoperett. Lilian Harvey-vel. Helyárrak: 7 és 10 lej. Előadások kezdete: 3, 6, 9.

MUNKÁS-MOZGO MŰSORA:
Csütörtökön, pénteken 5, 7 és 9 órákor: Az vagyok, akit szeretsz. Dráma. Főszerepekben: Greta Garbo, Melvyn Douglas, Eric von Stroheim. Műsor előtt a legújabb Micki Maus és Híradó.

Szombaton nincs előadás.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Az vagyok, akit szeretsz. Dráma. Főszereplő: Greta Garbo.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. & W., Teius. A Jüdische Rundschau részére direkt kell feladni hirdetését. Címe: Berlin W 15, Meinekestr. 10. — Szívélyes üdvözlét.

S. M., Bucuresti. Levélben válaszoltunk. Arad P. Nagyon szívesen állunk önnek minden ügyében rendelkezésére, ilyen súlyos személyi kérdésben azonban, amelyet önnek lelkiismeretének mérlegére kell helyeznie, nem szólhatunk bele és azt önnek egyedül kell eldöntenie. Amit illetéktelen beavatkozás nélkül tanácsolni tudunk csak az, hogy beszélje meg az ügyet valamelyik barátjával vagy rokonával, aki az ön személyi és lelki viszonyainak közelebbi ismeretében segítségére lehet. Ami a másik kérdést illeti, közöljük, hogy a fennálló törvények szerint az anya vallását kell viselje. Jogtanácsosunk azonban alaposabban át fogja a vonatkozó törvényt vizsgálni és ha egy lehetőség adódik, erről önt értesíteni fogjuk.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Jól bevezetett textilüzlet, áruval, járás-székelyen, külföldre távozás miatt átadó. Cim a kiadóban.

Keresek délelőttre idősebb bejáró asszonyt főzőnőnek kóser háztartáshoz, ki diétás főzéshez is ért. Cim a kiadóban.

Keresek egyéves és két és féleves árvámhoz egy hűséges, intelligens nevelőnőt. Friedmann Károly Arad. Ajánlatok: Friedmann Ábrahám Sighet Maramures, Bogdan Voda 56 címre küldendők.

Külföldi német kereskedelmi végzettséggel elhelyezkedést keresek, lehetőleg iparvállalatnál. Román, német, magyar, francia, angol nyelvtudással, gépiró, perfekt német gyorsíró. Megkereséseket „Fiatal munkaerő” jellegre kiadókba.

Női és férfi fehérneművarrást, egész lengyelkészítést vállalom. Házhoz is megyek. Özv. Berkovitsné Str. Leg. Ardeleana 5.

— Elsőrendű Cnkrászno házakhoz ajánlók esküvőkre, eljegyzésekre és más ünnepi alkalmakra. Ugyanott rendeléseket is felvesznek. Str. Dubalarilor 8. Adlerné.

Keresek 50.000 lej kölcsönt 100 százalékos biztosíték mellett, megfelelő kamat ellenében. Ajánlatok „100 százalék” jellegre a kiadóba kérek.

Cserépkályhát keresek megvételre. Cim a kiadóban.

Diáklányok vagy fiúk teljes ellátást kaphatnak. Str. Regina Maria 39. Ellerné.

Egy jókarban levő zongora eladó. Cim a kiadóban.

Utazó, középkorú, benősülésre kerestetik. Vasszakmából előnyben. Cim a kiadóban.

Közöltesse
ujévi üdvözlétét
az UJ KELET
ROSHASANAI
számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 28-ikán jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlét, folytatólagosan közölve	30.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön sorban	50.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön szöveggel	100 lej
Nagyalaku keretes üdvözlét, üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.— lej

Küldje be üdvözléte szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

PÉNTEK, 1935.

HÍR

Az Országos...
Tagoz...
Str. Saguna 7 sz. a...
pénteken, szeptember...
1/2 óra között dr. We...

— Tatarescu a k...
zik. Bucurestiből jele...
a Bărăbta utazók, a...
vesz részt. A minisz...
ciáját a jövő hétre...

— Tizenkét hajlék...
katasztrófa. Prágá...
előében tíz pusztított...
több csavargó aludt...
testet ástak ki, de k...
zatok száma még na...

— Meghalt Marin...
miniszterelnök. Belg...
délután 17.30 órákor...
rinkovics volt jugos...
külgügyminiszter.

— Lines Ameriká...
tik: Több álarcos e...
Missouri város börtö...
gyilkolásával vádolt...
nar, megkötözött, m...

— November 3-án...
zás. Athénból jeleni...
népszavazás időponj...
3-ra tüzte ki. A dekl...

— Weisz Klára z...
ujból megkezdte. Lak...

— Lasker sakmér...
kasokkal. Moszkváb...
nuel volt sakkvilágba...
a Kaukáz északi ré...
munkásaival. Tizenhé...
15-öt megnyert, egy...
döntetlenül végződött.

— Oriási kézruha...
Bucurestiben. Bucur...
előtt nagyszabásu k...
dezték fel a bucuere...
egyik vagyonban. A...
vezetett vizsgálat n...
árut egy bulgáriai s...
a 33 láda ruhanemű...
szállítani. Tizmillió l...
ki.

— Kormányválság...
jelentik. Lehetősége...
minisztertanács után...

— Ha az arszine...
tekintete bányadt, a...
nyomott és nehéz á...
tulságos rothadási...
és epepangás kinoz...
néhány napon át re...
egy pohár természet...
rúvizet innia.

— Danzig Hillé...
molója a luzerni kor...
tartotta meg impozá...
lom Club helyiségéb...
vényét az Aviva-...
zakéntestület. A re...
zig Hillé és Walter...
szia delegátusai tan...
cionista kongresszus...
ségéről. Az előadás...
nyitó beszéde vezet...
számu közönséget e...
mutatott a zaként...
súlyozván az ifjúsá...
nek elsőrendű szüle...
Hillé tartotta meg...
molóját. Bevezető...
külső arculatát raj...
kongresszus techn...
kongresszus munka...
ismertette. Külön...
szónokjaival, majd...
lágitotta meg a...
jelentőségét. Végül...
eredményeit, az eg...
exekutív összetétel...
pontból és az elő...
huzamban összege...
jelentőségét. Rövid...
zen tartotta meg...
előtt válaszléve Uj...
elnökének az Uj K...
szusi nyilatkozatár...
szerzett szines imp...
munkaspárt és a...
tette a vallási két...
hangsúlyozta, hog...
után a felfokozott...
hogy érvényesüljön...
lomban. Az előad...
zakna hangjaival...

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluji Igazgatóságának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában pénteken, szeptember 20-án délelőtt 12-13 óra között dr. Weisz Miklós tart inspekción.

Tatarescu a királyi vadászatokra utazik. Bucurestiből jelentik: Tatarescu a Bámába utazik, ahol a királyi vadászaton vesz részt. A miniszterelnök királyi audienciáját a jövő hétre halasztották.

Tizenkét hajléktalan borzalmas tüzkatasztrófiája. Prágából jelentik: Frydek közelében tűz pusztított el egy csürr, amelyben több száz ember élt. A romok alól 12 holttestet ástak ki, de lehetséges, hogy az áldozatok száma még nagyobb.

Meghalt Marinkovics volt jugoszláv miniszterelnök. Belgrádból jelentik: Tegnap délután 17.30 órakor meghalt Voislav Marinkovics volt jugoszláv miniszterelnök és külügyminiszter.

Lincs Amerikában. Newyorkból jelentik: Több álarcos egyén behatolt Exford-Missouri város börtönébe és egy fehér meggyilkolásával vádolt négyet kivonszolt onnan, megkötözték, majd felakasztották.

November 3-án lesz a görög népszavazás. Athénből jelentik: A minisztertanács a népszavazás időpontját véglegesen november 3-ra tűzte ki. A dekrétumot ma teszik közzé.

Weisz Klára zongoratanárnő a tanítást újból megkezdte. Lakása Str. Duca 6.

Lasker sakkezece orosz traktormunkásokkal. Moszkvából jelentik: Lasker Emanuel volt sakvilágbajnok szimultán játszott a Kaukázus északi részében egy traktorgyár munkásaival. Tizenhét játszma közül Lasker 15-öt megnyert, egyet elvesztett és egy eldöntetlenül végződött.

Oriási készruhácsempészt lepleztek le Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt nagyszabású készruhácsempészt fedeztek fel a bucaresti északi pályaudvaron egyik vaggonban. A vámfelügyelők által bevezetett vizsgálat megállapította, hogy az árut egy bulgáriai slepp hozta Romániába és a 33 láda ruhaneműt a fővárosba akarták szállítani. Tizmillió lej pénzbiztosítást vetettek ki.

Kormányválság Madridban. Madridból jelentik: Lehetséges, hogy a ma tartandó minisztertanács után kormányválság áll elő.

Ha az arezine fakó, szülőkessérga, és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél túlságos rothadási folyamatai, gyomorfájás és epepangás kineznek, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet innia.

Danzig Hillél és Walter Eliezer beszámolója a luzerni kongresszusról. Tegnap este tartotta meg impozáns keretek között a Salam Club helyiségében első nyilvános rendezvényét az Aviva-Barisszia újjáalakult cluji zánkentestülete. A rendezvény keretében Danzig Hillél és Walter Eliezer az Aviva-Barisszia delegátusai tartottak előadást a luzerni cionista kongresszus eseményeiről és jelentőségéről. Az előadást dr. Szinétár László megnyitotta beszéde vezetébe. Üdvözölte a szépszámu közönséget és az előadókat, majd rámutatott a zánkentestület feladataira, hangsúlyozván az ifjúság chalucho átrétegződésének elsődleges szükségességét. Ezután Danzig Hillél tartotta meg közel másfélórás beszámolóját. Bevezető szavaiban a kongresszus külső arculatát rajzolta meg. Rámutatott a kongresszus technikai felépítésére, majd a kongresszus munkájának különböző etapjait ismertette. Külön foglalkozott a kongresszus szónokaival, majd politikai szempontból világította meg a kongresszus munkáját és jelentőségét. Végül a kongresszus gyakorlati eredményeit, az egyes határozatokat, az új exekutív összetételét elemezte kritikai szempontból és az előbbi kongresszusokkal párhuzamban összegezte a luzerni kongresszus jelentőségét. Rövid szünet után Walter Eliezer tartotta meg beszámolóját. Mindenekelőtt választott Vermes Ernő, a Zs. N. Sz. elnökének az Uj Korban megjelent kongresszusi nyilatkozatára. Ezután a kongresszuson szerzett színes impresszióit adta elő, majd a munkáspárt és a Mizrahi viszonyát ismertette a vallási kérdések tekintetében. Végül hangsúlyozta, hogy a luzerni kongresszus után a felfokozott gyakorlati munka kell hogy érvényesüljön az egész cionista mozgalomban. Az előadás a Hatikva és a Tech-zakna hangjaival ért véget.

A cluji kongresszusi hitközség közleményei. 1. Isteníztisztelt. A Regele Ferdinánd-uti nagytemplomban a péntek esti istentisztelet szept. hó 20-án este 7 órakor kezdődik. Vasárnap, szept. hó 22-én, Szelichot első napján a reggeli ima 6 órakor, a többi imákon pedig fél 7 órakor kezdődik. 2. A temetőlátogatók figyelmébe. A Temetők Gondnoksága közli, hogy egy régi házsongárdi, mint az új Str. Radió-i zsidó temetőben a kegyeletes sírlátogatások alkalmából gondoskodott, hogy a szükséges szertartási személyzet vasárnap, szept. hó 22-én és a többi napokon is a t. temetőlátogatók rendelkezésére álljanak. 3. Hirdetmény imaszékberlet ügyében. A cluji Izs. Hitközség Előjárósága közli, hogy egy a főtemplom, mint a pótimaház ülőhelyeinek bérbeadása megkezdődött és a mutatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos a még meglévő helyeket mielőbb bérelni. 4. A pótimaházban az új óvoda tágas és világos helyiségeiben — Freu L. igazgató és Brief D. tanító urak végzik a főünnepi előimádkozást és fötiszt. Dr. Weinberger M. főrabbi ur itt is fog prédikálni. Ugy a főtemplom, mint a pótimaház hiányzó hitközségi elöljárósága közli, hogy a pótimaház üléshelyeinek bérbeadása megkezdődött és a mutatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos a még meglévő helyeket mielőbb bérelni. 5. A pótimaházban az új óvoda tágas és világos helyiségeiben — Freu L. igazgató és Brief D. tanító urak végzik a főünnepi előimádkozást és fötiszt. Dr. Weinberger M. főrabbi ur itt is fog prédikálni. Ugy a főtemplom, mint a pótimaház hiányzó hitközségi elöljárósága közli, hogy a pótimaház üléshelyeinek bérbeadása megkezdődött és a mutatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos a még meglévő helyeket mielőbb bérelni. 6. A pótimaházban az új óvoda tágas és világos helyiségeiben — Freu L. igazgató és Brief D. tanító urak végzik a főünnepi előimádkozást és fötiszt. Dr. Weinberger M. főrabbi ur itt is fog prédikálni. Ugy a főtemplom, mint a pótimaház hiányzó hitközségi elöljárósága közli, hogy a pótimaház üléshelyeinek bérbeadása megkezdődött és a mutatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel, ajánlatos a még meglévő helyeket mielőbb bérelni.

Munkás-mozgó
Str. Văii 7. Str. Văii 7.
Csütörtökön, pénteken 5, 7 és 9. Szombaton nincs előadás. Vasárnap 3, 5, 7 és 9. Világsláger! A legnagyobb film:
Az vagyok, akif szeretsz
Fősz.: Greta Garbo. Műsor előtt Micki Maus és Híradó. Helyárak: 10 és 12 lej.

Egy beszarabiai szélhámos Braszovba csalt és kifosztott 150 munkást. Braszovból jelentik: Egy Rudolf Soch nevű beszarabiai eredetű szélhámos több mint 150 munkást Braszovba csábított azzal, hogy egy ottani építendő gyárban elhelyezi őket. Kivittette a munkásokat a város mellett levő egyik mezőre és miután fejenként 150-300 lejt vett fel tőlük garanciaképpen, eltűnt. A szerencsétlen munkások teljesen pénz nélkül állnak. A nyomozás megindult.

Huszezer cadrilateri lakost honosítanak egy végzéssel. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztériumban elkészítették 20,000 cadrilateri lakos honosítására vonatkozó királyi kézirat szövegét. A Földművelésügyi miniszter által terjesztett javaslat alapján elkészültek a honosítási okmányok, amelyeket a kolonistáknak Valér Pop miniszter fog ünnepély keretében kiosztani. Az ünnepélyt szombat, vasárnap fogják Silistran, illetve Bazargicon megtartani.

Victor Cadere lesz a sziguranca vezérigazgatója. Bucurestiből jelentik: Victor Cadere, varsói román követet, mint ismeretes, Buenos-Airesbe nevezték ki. A Tempo szerint kevésbé valószínű, hogy Cadrea a megbízatásnak eleget tesz, úgy hogy felmerült annak lehetősége, hogy a sziguranca élére állítsák.

Négyszázhetvennyolc gyár létesült Angliában egy év alatt. Londonból jelentik: Angliában a múlt év folyamán 478 új gyárvállalat létesült. Az új gyárak legtöbbje a ruházati ipar körébe tartozik.

A tengerbe zuhant egy román hidroplán. Bucurestiből jelentik: Válcovból írják: Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap a Válcov és Potopov csatornák torkolatánál. A haditengerészet 7-es számú hidroplánja, amelynek fedélzetén 5 utas volt, Horodincea Titus főhadnagy vezetése alatt, gyakorlati vizsgák közben a tengerbe zuhant két kilométernyire a parttól. Horodincea, két pilóta és a szerelő súlyosan megsebesültek, míg Muha rádiótelegrafista a vízbe fullt. A repülőgép teljesen összetört és elsüllyedt. A vizsgálat megindult.

A Haggibbor sportegyesület elnöksége értesíti azon híveit, akik templomában minden évben helyet béreltek, hogy a két hitközséggel történt barátságos megállapodás alapján ezévbem templomakcióját nem rendezi meg. Azok, kik jegyeiket már megváltották, befizetett összegeiket Deutsch Ferenc urnál (Kalapkirály cég) visszakapják.

Tengeri aknát sodortak a constantjai partra a hullámok. Constantából jelentik: Egy a világháborúból visszamaradt tengeri aknát sodortak partra tegnap a hullámok. Az aknára néhány játszadozó gyermek talált. Szerencsére egy arra sétáló tűzér észrevette a veszedelmes játékszeret és figyelmeztette a hatóságokat, elejét véve a szerencsétlenségnek. Tegnap egyébként hatalmas vihar dúlt a tengeren. Az Aelos, Tacoma-City és Petro Couratides kereskedelmi hajók súlyos sérüléseket szenvedtek.

Kilencvenezer kaszát vásároltak Stockholmban háborús célokra. Stockholmból jelentik: A lapok közlik, hogy Kristiansandban ismeretlen vevő megvásárolt a háborúból visszamaradt 90 ezer kaszát, amelyet orosz rendelkezésre gyártottak, de átvételére az orosz forradalom miatt nem került sor. Valószínű, hogy a kaszák nyersanyagát hadianyaggyártás céljaira kívánják felhasználni.

Sírköszvény. Megboldogult Florenthal Jenő sírköszvénye f. hó 22-én, vasárnap d. e. 9 órakor lesz a régi ortodox zsidó temetőben, melyen rokonainkat és ismerőseinket szívesen látjuk. Florenthal-család.

A Színaj-egyesület vizsgái. A cluji Színaj Társulat-egyesület vizsgáit szombaton, e hó 21-én délután fél 4 órakor tartja meg a Berthelot uca 8 számú iskolában. A vizsgára tizenöt melamed négyszáz növendéke fog előjönni. A kiünő és jól bevált intézmény vizsgája fontos zsidó kultúreménynek ígérkezik. Az egyesület vezetősége ezúttal is kéri a gyermekek szüleit és az egyet barátait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a vizsgán, amely tanbizonyítást tesz annak, hogy Erdély fővárosában buzgóan igyekezzenek az új generációnak a Tóra szellemében való felnevelését.

Egy volt magyar tiszt hazaáruhási pere. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a hadbíróság megkezdte Gabányi Béla, volt magyar tiszt hazaáruhási és kémkedési perének tárgyalását. A tárgyalást Cristescu ezredes vezeti.

Felozlatlakk a jungfraujochi vitorlázó repülőklubot. Bernből jelentik: A Jungfraujochon levő vitorlázó repülőklubot az előrehaladott idényre való tekintettel felozlatlakk. A tábor nemzetközi jellegű volt. A külföldi vitorlázó repülők egy része már elhagyta Svájcot.

Kereskedelmi vállalat keres aqzicicis munkára intelligens

komoly munkaeeröl

havi 4-5000 lejes javadalmozással. Részletes ajánlatot „Lelkiismeretes” jellegére kérünk.

A holland kormány pénzügyi problémái. Hágából jelentik: A holland kormány a költségvetés összeállításával foglalkozik. A költségvetési kiadásokon megtakarításokat kell végrehajtani s adókat kell emelni, mert csak hatszázmillió hollandi forint bevételre van kilátás s ezzel szemben áll, ha nem csökkentenék, 711 millió kiadási előirányzat.

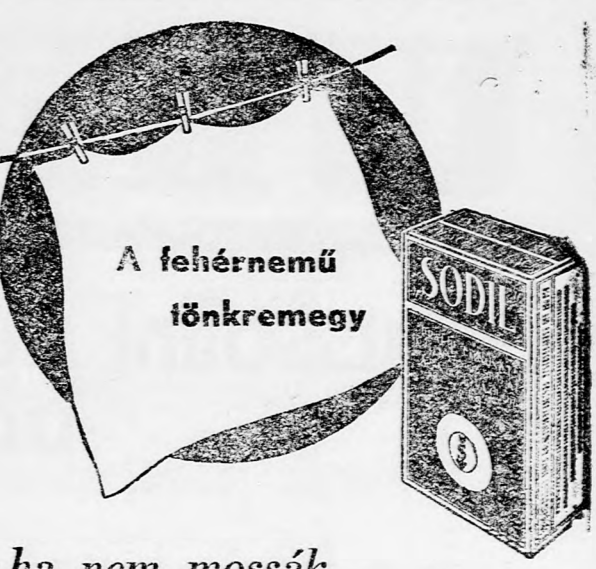
Bad Hall moratóriumot kér. Bécsből jelentik: Bad Hall nem tud eleget tenni fizetési kötelezettségeinek s 7 és félmillió silling esedékességére hathavi moratóriumot kér. A fürdőhely pénzügyeit nem lesz könnyű rendbehozni. A vezetőség körében felmerült az a terv, hogy kérjenek a kormánytól Bad Hall számára is játékkaszinói engedélyt.

Utazzon Palesztinába

az október 1-én induló

HAR CION

hajóval. Zsidó hajó, zsidó személyzet. A hajó Jom-Kipur előtt érkezik Haifába. Jegyek kaphatók az Uj Kelet utazási osztályánál.

A fehérnemű főnkremegy

ha nem mossák helyesen: Közönséges kemény, édes vízzel nem lehet jó eredményt elérni. A fehérneműnek gyakori mosás dacára is meg kell tartania minőségét és finomságát. Ez a cél legjobban úgy érjük el, ha a vizet „SODIL”-al puhítjuk. „SODIL” az ideális por, amely minden vizet puhává teszi, a szappan hatását növelve, a ruhát tisztítja és teljeseen kiőrmentes. A „SODIL”-al mosott ruha hófehér lesz, megtartja finomságát és könnyen vasalható. Minden gondos háznál közzé kell tartani.

SODIL TURISZTIKA

A Haggibbor turisztikai szakosztálya vasárnap, f. hó 22-én a következő kirándulásokat rendezi:

Autóskirándulás a Vladeasa hegységre. Indulás reggel 5 órakor. Gyalogkirándulás Cluj környékére. Indulás reggel fél 8 órakor. Jelentkezni a kirándulásra péntek estig bezárolag az Arena sportruházban lehet. Indulás a kirándulásokra a Calea Mar. Foch 10 alól történik.

A Haggibbor-Hanoar gyalogkirándulást rendez Cluj környékére. Indulás reggel fél 8 órakor. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

További esős idő várható. Budapestről jelentik: A Meteorológiai Intézet időjárás-prognózisa szerint élénk északi, északnyugati szél, több helyen záporos, keleten esetleg zivatar. A hőmérséklet süllyedni fog.

Kezdődő ütférelmeszesedésnél reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet vagy az alhási pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli.

A nők és a leszerelés. Genfből jelentik: A női világszervezetek reprezentánsai megjelentek Benes közgyűlési elnök előtt s előterjesztették a leszerelés és a nők egyenjogúsítása kérdésében a szervezetek kívánásait.

Jules Cambon halála. Párizsból jelentik: Egy svájci szanatóriumban, Vevey mellett, ma reggel meghalt Jules Cambon, az ismert francia diplomata.

Bezárták a bombay tőzsdét. Londonból jelentik: Bombayben az értéktőzsdét az egyre jobban elhatalmasodó bessz-spekuláció miatt bezárták.

A Warszawa lengyel ballon vezet a Gordon-Bennett versenyben. Varsóból jelentik: A vasárnap reggel a Gordon-Bennett versenyben startolt szabad ballonok közül eddig a Warszawa lengyel ballon ért el legnagyobb távolságra. A ballon 1600 kiöméteres utat tett meg s az oroszországi Sztalingrad közelében szállott le. Egy német, egy holland és egy lengyel ballon leszállásáról még nem érkezett hír.

Göring a színművészetről. Berlinből jelentik: Göring Kasselben beszédet mondott a nemzeti szocialista színház vezetéséről. Megengedhetetlen — mondotta —, hogy a művészek körében nemzetközi szellem uralkodjék, de viszont a politikai küzdelmekben szerzett érdemek nem pótolhatják a tehetséget, már pedig ez nem hiányozhatik az előadóművészeknél.

Incelet belügyminiszter beszarabiai köruton. Bucurestiből jelentik: Incelet belügyminiszter Beszarabiába utazik, ahol inspekciónak körutat végez.

Csak kampószeres zászoloknak van helye Németországban. Berlinből jelentik: A zászolrendelet végrehajtási utasítását közölték a birodalom összes hatóságai. A középületek ormára a jövőben kizárólag a horogkeresztes zászló kerül. A fekete-fehérvörös régi birodalmi lobogó és az országzászlók kitzúzése mellőzendők.

UJ KELET Legújabb hírek

Mussolini nevelésének tartja az ötös bizottság javaslatát

(Első oldali cikkünk folytatása.)

Népszövetségi körökben akció indult abban az irányban, hogy a tanács ne zárja be ülészeit, amíg az olasz-abesszini viszály veszélye el nem hárul. Valószínűnek tartják, hogy az ülészatot mindaddig meghosszabbítják, amíg valamelyes remény is van a békes megegyezésre. Hogy Aloisi Genfben marad, ezt egyfelől kedvezően, másfelől viszont igen pesszimistákusan ítélik meg. A Reuter ügynökség értesülése szerint Aloisi azért marad Genfben, mert Mussolini közölte volna vele, hogy nincs szüksége Genf tanácsára. Genfben ez a hír kinos benyomást keltett, mert ebben Mussolininek azt a szándékát látják, hogy nem hajlandó változtatni hajlíthatatlan magatartásán.

A Daily Mail szerint Mussolini, amikor tudomást szerzett az ötös bizottság javaslatáról, a következőket mondotta:

— Nemcsak elfogadhatatlanok, de nevelésesek is ezek a javaslatok. Gúnyosak az én szememben. Két sivatagot ajánlanak fel, az egyik homokkal, a másik sóval teli. Ugy látszik, a bizottság azt hiszi, hogy én sivatag-gyűjtő vagyok. Ogasden és Dankali a felajánlott területek nem alkalmasak termékeny munkára. Jobban tették volna a bizottság tagjai, ha magával az abesszini problémával foglalkoznak, sopuszták és kórsivatagok kilitátsba helyezése helyett. Meg kellett volna állapítani, hogy nincs abesszini nemzeti és császári törzse ejtette hatalmába a többi törzseket. Így alakult meg az abesszini állam. Olaszország csaknem negyedmillió katonát vitt ki Kelet-Afrika. Ezeket nem lehet minden további nélkül szégyenszemre visszahozni, nem lehet azt mondani nekik, hogy egyszerű kirándulást tettek.

A nemzetközi békeszövetség kiáltványa

A nemzetközi békeszövetség kiáltványt intézett Mussolinéhoz, mely többek között a következőket tartalmazza:

„Ezek a sorok nem a szenilis alkotónak szólnak, aki politikai és társadalmi ideáljait át tudta plántálni népének életébe, hanem a nép emberéhez, az egyszerű polgárhoz és lelkiismeretéhez szólnak. A világ borzong a gondolatától, hogy ha az ön akaratát nem felel a népek kérésére, újból vérviharak fognak folyni és kúinjának a mézárások, melyeknek emléke oly borzalmas. Öntől függ Európa sorsa és a világ sorsának irányítását tartja kezében ebben a pillanatban. Szeretjük Olaszországot és azt kívánjuk, válócsin meg öszes nemes aspirációját és ennek jegyében emeljük Önhöz reményvesztett és reményteljes szavunkat. Legyen, hogy a történelem elmondhassa Önről, erős hadseregek uráról: nemes gesztussal lemondott egy túlzottan hazafias pillanatban kigyalalt tervéről. Egyesek talán azt fogják mondani, hogy kapitultált, de a bölcsek rá fognak mutatni arra, hogy a legnagyobb elképzelhető diadalt aratta és megnyitotta a jövő kapuit.

Nem valószínű, hogy e felhívásnak fogadják legyen és valamely mértékben is befolyásolná Mussolinét elhatározásában, aki úgy látszik mindent kockáztat tesz.

Egyre erőteljesebbek a háborús előkészületek

Róma, szeptember 19. Az olasz minisztertanács ülésén elhatározták, hogy a gyarmatok védelmével kapcsolatos kiadások fedezésére új belső kölcsönt bocsátanak ki és fel-emelik a vagyonadó, a jövedelmi és forgalmi adót, az üzletkötéseket, gépkocsik illetékeit és a vasuti tarifákat. Olaszország háborús előkészületeire az is jellemző, hogy az 1901—1914 évi kontingenseket, melyeknek tagjait orvosi vizsgálat alapján a katonai szolgálat alól felmentették, újabb orvosi

Megérkeztek az új DIVATLAPOK a BOROS papirkereskedésbe

vizsgálatnak vetik alá. A Lombardia gőzösen egyébként ma újabb négyezer katonát indítottak utnak Kelet-Afrika. Dublini jelentés szerint O'Duffy, az írországi kékingesek vezetője, megerősítette azt a hírt, hogy az ír fasiszták felajánlották szolgálataikat Olaszországnak a kelet-afrikai hadszíntéren.

Londoni jelentés szerint valószínűnek tartják, hogy Olaszország Eritrea felől légi rajok nagyarányú akciójával fogja megkezdeni támadását Abesszini ellen, majd a tankok és nyumukban a gyalogos hadosztályok kezdik meg az előnyomulást.

Addis Abeba, szeptember 19. A négyes és tanácsosai meg vannak győződve a háború elkerülhetetlen voltáról. Számukra a hadműveletek megkezdése hetek kérdése csupán. A négyes minden reményét már csak a fegyverkivitel tiltó határozatok hatálytalanságában látja.

Az ország egész területén korlátozzák az idegenek mozgásszabadságát. A külföldieknek egyenesen a császártól kell engedélyt szerezniük utazásaikhoz és engedély nélkül nem változtathatják lakóhelyeiket.

A Daily Telegraph értesülése szerint az abesszini olasz követ utasítást adott három olasz konzulátus megszüntetésére. A konzulokat és a hivatalok személyzetét Addis Abeba rendelték.

Addis Abeba, szeptember 19. Azok a hírek, melyek szerint Anglia több régi hajót szándékozik szolgálatba állítani és be akarja hívni a tartalékosokat, valamint azok az intézkedések, melyeket a Földközi tenger és az Indiai óceán flottaelegységének ellátására tett, mely benyomást keltett Abessziniában. Nem hiszik azonban, hogy Angliának szán-

dékában volna akcióba lépni, mielőtt Olaszország megkezdene hadműveleteit. Bizonyos körökben azt hiszik, hogy a háború megkezdésének veszélye nem olyan közel, mint ahogy általában hiszik. Az utak még járhatatlanok és Olaszország sem fejezte még be előkészületeit. E verzió szerint december előtt semmi sem várható.

Amerika is fejtigye

Párizs, szeptember 19. A Havas iroda jelentése szerint londoni politikai körökben meglepetést keltett az a hír, hogy az angol hajóraj csaknem egész európai része Gibraltár és Aden köré lett koncentráva. Londonban azt hitték ugyanis, hogy a szigetország hajórajja a skóciai vizeken gyakorolozik. Párizsban úgy tudják, hogy Gibraltár és Aden között 144 angol hadihajó vonult fel, köztük a Hood Dreadnought, a világ legnagyobb hadihajója is.

London, szeptember 19. (Rdaor). Az egyiptomi angol haderők megerősítése fokozatosan folyik. Tegnapelőtt egy huszárregiment hajóztott be alexandriai utiránnyal. Ma az első skót gárdaezred, az angol hadsereg egyik elitespattente Brentwoodba indult, ahol előkészületeket tesz az október elején történő indulásra.

Washington, szeptember 19. (Rador). Swanson tengerészeti államtitkár a következő kijelentést tette: — Esetleges olasz-abesszini háború esetén az amerikai tengerészet az Atlanti óceánra rendelheti a Csendes óceán szolgálatot teljesítő egységeit az amerikai kereskedelmi hajók védelmére. Edig ez a kérdés nem képezte tanulmányozás tárgyát.

Egy fiatal tanár megdöbbentő öngyilkossága

„Nem mehettem a holdba, nem érdemes élnem“

Timisoara, szeptember 19. Radu Ionescu 28 éves tanár, apjának, a timisoarai kerületi telefonközpont igazgatójának lakásán öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen fiatalember gyógyíthatatlan betegségben szenvedett és ugylátszik idegi felmondták a szolgálatot. Az öngyilkos fiatalember három bucsulevelet hagyott hát-

ra. A szüleinek irt levelében megírja, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt menekül a halálba. Az ügyészhez írott levele azonban arról tanuskodik, hogy idegrendszeri is öszseroppant. Azt írja e levelében, hogy „nem mehettem a holdba és ezért nem érdemes élnem“.

Petárda robbant a timisoarai prefektus kertjében

Politikai demonstrációt szolgált a petárda?

Timisoara, szeptember 19. Szerdáról csütörtökre virradó éjszaka, éjjel után hatalmas robbanás rázkódtatta meg a harmadik kerület csendjét. A robbanás zajára öszszeszaladtak a kerület lakói és Nistor vármegyei prefektus kertje felé szaladtak, ahonnan hatalmas lángoszlop tört elő.

Csakhamar Gritta rendőrkezes vezetésével a helyszínre érkezett a rendőrség is, amely megállapította, hogy a vármegyei prefektus kertjében egy puskaporral töltött petárda robbant fel.

A petárda szerencsére semmilyen ko-

molyabb kárt nem okozott. A villában nem tartózkodott a robbanás ideje alatt senki, csak a prefektus fia, akit a dörrenés keltett fel álmából. Mindössze néhány ablaktábla törött össze. A rendőrség haladéktalanul a legerélyesebb vizsgálatot indította meg.

Hír szerint a rendőrség már a tettes nyomában van, akinek letartóztatása csak órák kérdése.

A rendőrség szerint a petárda robbanásnak politikai háttere van, bővebb nyilatkozat előtt azonban a vizsgálat érdekében elzárkóznak a hatóságok.

CARTEA DE RELIGIUNE MOZAICA
Románnyelvű bibliatörténet és hittankönyv zsidó iskolák számára a közokt.-ügyi minisztérium által aprobálva, II. javított és bővített kiadás. Kapható a szerzőnél:
Edelstein M. David Timisoara, IV. Str. Preger 2.
Ara 32 lej. Tanítók és könyvkereskedők megfelelő rabtot kapnak.

A Népszövetség az intellektuális együttműködésért

Genf, szept. 19. A Népszövetség hatodik bizottságában Herriot, volt francia miniszterelnök kifejtette jelentését az intellektuális kooperáció megszervezéséről. A követelt célt definiálva, Herriot kijelentette, hogy az intellektuális együttműködés érdekében való szervezkedés az emberiség szellemi tökéjének növeléséért dolgozik és le akarja fektetni a béke szilárd alapjait. Konkluzióképpen Herriot felhívta a nemzeteket, habozás nélkül folytassák emancipációs munkájukat a törvények szuverénitása alatt.

Két héten belül elkészülnek az új törvényjavaslatok

Genf, szeptember 19. A mai minisztertanácsról való hivatalos verzió kívül a lapok tudni vélik, hogy megállapodás jött létre arra nézve, hogy a parlament elé terjesztendő törvényjavaslatok nagyrésze legyen kész két héten belül. Akkor újabb minisztertanácsot hívnak össze, hogy a szóbanforgó javaslatokat megvitassák és ratifikálják. A kormány intézkedéseket tett a Mocok földjén tartandó jubiláris ünnepségekre is.

Szembesítik Berthold Jacobot Wesemannal

Berlin, szept. 19. Berthold Jacob kihallgatása alkalmával az ügyész előtt megerősítette annakidején Wesemann által tett vallomást. Ma szembesítik őket egymással. Egyébként Jacob felesége Svájcba érkezett.

Beismerő vallomást tett a kémkedési per vádlottja

Bucuresti, szeptember 19. A Gabányi-féle kémkedési perben megkezdtek a fővárdott kihallgatását, aki elmondta, hogy kapitány volt a magyar hadseregben, majd a háború befejezése után Bucurestiben telepedett le, mint az Eminescu-nyomda adminisztrátora. 3000 lej fizetést kapott. Fivére tanácsára, miután jobb viszonyokhoz volt szokva, igyekezett idegen államokkal érintkezést keresni. A vezérkarhoz keresett összeköttetést, ahova azzal igyekezett bejutni, hogy érdekes okmányok állnak rendelkezésére.

Szótár-óriás: 3300

Dr CHERESTESIU 4 köt. félévszonkötésben
román-magyar rész, 1100 lap, 300 lej helyett 150 lej
magyar-román rész, 2000 lap, két kötet, 600 helyett 300 lej
Román nyelvtan, 200 lap, 100 lej helyett 45 lej
Együtt a négy kötet, 3300 lap, 495 lej
Román nyelvtanító „100 ujságcikk, élcekek és képekkel“ 370 lap 150 lej

Postán utánvétellel portómentesen.
Kérje a nyelv- és szótárkönyvek jegyzékét LEPAGE-tól Cluj.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. T. nyomdája Cluj, Strada Barou L. Pop 15
Telefon: 9-77.

FARE postak
pistite in num.
No. 22715/924.
16. Telefon: 9-77. Előfizet
Havonta 119, negyedévre
1200, egészévre 1200
Havonta 2, negye
12, egészévre 26 de
dátóék díjazásá szerint.
„KELET“ az erdélyi és bá
dóság egyetlen politikai
cikkeknek utánnyomását en
150 megjelölésével enged

Anglia kategóriá megenyhült az

Genf, szeptember 20. Olasz-abesszini konfliktus és lett és ebben a formáj egyre közelebből surolja a zetet. A döntő momentum kategórikus elhatározása szankcióval fogja megtoro Abesszini ellen való tá egyedül is vállalja a brit b s, ha a többi hatalmak ne a szankciók alkalmazásába rikus fellépése londonnak hatást gyakorolt. Az olasz vábbra is elfogadhatatlan népszövetségi ötösbizotts hangjukon azonban meg hajók felvonulásának beny közti tengeren és annak s Anglia nagyos is határoz katonai készülődései alka arra, hogy megbénítsák C műveleteit. Angol kormány is csinálnak titkot abból,

Anglia megtorló válaszolai

de bizonyos módosításokr hogy az olasz kormányt le Ezzel szemben meglep olasz körökben az angol tengeri mozgolódásait e hogy ezek az intézkedés mert Olaszország nem te birodalom közlekedését ut A Gazetta del Popolo „Anglia háborút akar Ola“ alatt a következőket ír logikus következménye a magatartásának, valamint provokáló kijelentéseinek hogy Anglia olyan indok Olaszország ellen, melyek eze a Népszövetséggel. A torinói Stampa így i nyugalommal a szakadékb A legnagyobb angol had ba való koncentrációs me hívó intézkedésnek tekint

a Földközi tengeren es intézkedések a katonai vezetésének tekinthet nem is gondol egyoldal torló rendszabá

A Reuter ügynökség szerint

az olaszok hajlandók tárgyalási alapul elfo javaslatokat

terrorizálni

terrorizálni

Római jelentés szerint landó volna visszavonni ren eszközölt intézkedés